Biblioteca Raionala Hunedoara Deva

Proletari din toate țările, uniți-vă!

VEAC NOU

Organ al Consiliului General ARLUS

ANUL XII NR. 39 | Vineri 28 septembrie 1956 | 4 PAGINI, 25 BANI

In acest număr:

— **Acad. E. Petrovici:** Influențe ruse asupra limbii române.

— **A. Haceaturean:** Unul din cei mai mari compozitori ai zilelor noastre.

— **Tamara Gane:** I. A. Goncearov. *(pag. II-a)*

— In întîmpinarea Lunii prieteniei româno-sovietice.

— **Aleksandr Mihalevici:** Secretele ucrainenilor. *(pag. III-a)*

— Șapte ani de la proclamarea Republicii Populare Chineze.

— **Radu Tiulescu:** După conferința de la Londra *(pag. IV-a)*

Furnalul automat

AL. OZIORSKI

Indată ce apărea șeful de schimb, ajutorul șefului de secție se lua după el, bombănind.

— Tu, Gurianov, iar faci pe deșteptul! Ai istovit cuptorul! Mult ai să-l mai chinuiești? Îți interzic! Mecanic! Pe platformă!

Mecanicul urca în silă pe platforma vagonului. După aceea, vagonul începea să alunece lin și întregul sistem se punea în mișcare.

Așa era înainte...

Acum totul pare simplu, clar. Sondele — prăjini metalice, lungi de șase metri, introduse în cuptor prin partea de sus — indică cu precizie nivelul de încărcare al cuptorului. Aceste prăjini dau semnale întocmai ca niște cercetași: dacă încărcătura depășește nivelul stabilit, instalația automată se oprește, dacă încărcătura corespunde nivelului cerut — instalația automată funcționează. Toate aceste calcule le face o mașină.

Iată că vagonul a descărcat amestecul de topire în cupe și pleacă apoi la etajul al doilea după aglomerat. În acest timp mașina ține evidența. Odată vagonul ajuns lîngă buncherul al treilea, un releu îl scoate din circuit, încep să acționeze frînele pneumatice. Alt releu pornește mecanismul buncherului, din care într-o singură secundă se descarcă, să zicem, șapte tone de aglomerat. Cînd săgeata cîntarului indică pe cadran cifra șapte, releul oprește mecanismul și vagonul-cîntar pornește spre buncherul următor...

Astfel, conform unui program dinainte stabilit, din zece bunchere se încarcă 25 de tone de aglomerat. În aceeași vreme, cupele încarcă și transportă automat cocsul spre gura de alimentare a furnalului. Astfel decurge întreg procesul — cu precizie fără opriri și fără întîmplări neprevăzute care, pînă a nu se introduce automatizarea, stînjeneau funcționarea normală a cuptorului...

Furnalele de la Combinatul metalurgic din Kuznețk înghit în 24 de ore zece trenuri cu încărcătură pentru cuptoarele înalte. Deci, fiecăruia îi revin cîteva trenuri. Nici nu poți să-ți imaginezi cîți oameni ar lucra lîngă fiecare furnal dacă încărcarea lor s-ar face manual. Cuptoarele înalte se încarcă cu ajutorul mașinilor pe care le deservesc doar șapte oameni pe schimb. Nicăieri însă nu există furnale, oricît de mici ar fi, care să funcționeze în mod automat, fără intervenția omului. N-o fi oare doar un vis irealizabil ideea lui Vasili Grigorievici Gurianov de a construi un furnal complet automat?

Prima oară l-am întîlnit pe Gurianov pe platforma de lîngă sala mașinilor. Privind în sus, observa necontenit vîrful furnalului. Cînd îl salutai el se întoarse și, strîngîndu-mi grăbit mîna, îmi spuse:

— Vă rog să m-așteptați numai o clipă!

Terminîndu-și observațiile, începu să vorbească repede, ca și cînd știa dinainte ce urma să-l întreb:

— Cuptorul trebuie să lucreze automat. Singur! Fără să depindă de hunul plac al oamenilor. Funcționarea furnalului seamănă cu un proces chimic, unde principalul este dozarea exactă și precizia în toate: în timp, în regimul termic, în sortimentul încărcăturii pentru cuptorul înalt, în încărcarea cuptorului. Cum lucrează mecanicii de pe vagoane? I-ați văzut? Priviți-i! Munca lor este foarte încordată. În numai trei minute ei trebuie să ia din diferite bunchere 25 tone de încărcătură pentru cuptor, apoi în patru secunde să o descarce în cupe și să ducă din nou vagonul pe coridorul îngust. Și, gîndiți-vă că într-o singură secundă ei trebuie să adune, conform unui program dinainte stabilit, încărcătura pentru cuptorul înalt: atîta aglomerat, atîta minereu, atîta calcar... și toate acestea trebuie făcute cu precizie, fără greșeli, într-o strictă succesiune.

— Așa-i adevărat, Vasili Grigorievici. Însă pretutindeni pe vagoane lucrează mecanici!

— Da, lucrează! Dar în ce condiții? Cît praf înghit? Noi umezim materialul, dar totuși nu-l putem umezi tot. Există și ventilație. Însă în fiecare minut din bunchere curg în vagoane tone de încărcătură pentru cuptor! Și, deși mecanicii lucrează cîte doi și se schimbă din oră în oră, tot se întîmplă ca unul să uite cîte ceva. Dintr-odată cuptorul începe să se încălzească prea tare, sau să se răcească. Și atunci se-ntîmplă ceea ce se cheamă acroșarea șarjei. În asemenea cazuri, nu poți să-l învinuiești pe maistru sau pe mecanic. De vină sînt împrejurările.

Îmi amintesc că am văzut cum pe platforma unui vagon stătea mecanicul. El urmărea, cu ajutorul aparatelor, tot ce se petrecea sus și, minuind diferite manivele, conducea vagonul pînă la locul potrivit de unde lua încărcătura pentru cuptor. Toate acestea le făcea în mod mecanic, fără a-și întoarce măcar capul, fără a se uita în jos, economisind timp și forță. Acum, pe platformă nu era nici măcar un singur mecanic. În locul lui se afla, într-o cabină de sticlă, un robot cu multe mîini. El conducea vagonul, executa liniștit și cu precizie toate operațiile, clipea din ochii săi colorați: robotul știa de minune cînd și cum trebuie să acționeze.

— Aici începe furnalul automat — explică Gurianov. — Am automatizat vagoanele-cîntare. Unde-i mecanicul? El stă deocamdată deoparte și observă. De astă dată nu e vorba doar de ruble, nici de economisirea unui salariu. E vorba de milioane de ruble cîștigate de pe urma preciziei cu care lucrează automatele, e vorba de cantitatea de fontă ce se obține în plus, de ușurarea muncii omului — ceea ce constituie principalul scop. Țelul ni l-am atins, dar se-nțelege că nu dintr-odată — recunoscu Vasili Grigorievici.

Gurianov și tovarășii săi au început cu automatizarea procesului de sortare și încărcare a cocsului. Apoi au făcut calculele cu privire la automatizarea vagoanelor. Pe lucrătorii Combinatului metalurgic din Kuznețk nu-i prea îmnesc propunerile de inovații îndrăznețe, căci s-au obișnuit cu ele. Și totuși, propunerea lui Gurianov îi tulburase pe mulți: doar un furnal nu e o simplă mașină-unealtă. Pînă și prietenii începuseră să rîdă de el.

— Nu mai visa degeaba la lună! Coboară pe pămînt! Savanții studiază de mult aceste probleme, iar tu, un simplu inginer...

Acum toate acestea sînt de domeniul trecutului. Astăzi electricienii secției automatizează vagoanele de la alte secții. Aici sosesc mulți oaspeți din Moscova, Magnitogorsk, Zaporojie, Dneprodzerjinsk. Aflînd de automatizare ei vin la Kuznețk și privesc cu curiozitate la noile furnale, apoi urmăresc parcă vrăjiți munca ireproșabilă a întregului sistem, studiază documentația.

Și, mai departe, cum va fi?

Automatizarea furnalului continuă. Urmează la rînd reglementarea funcționării cuptorului și a cauperelor.

Iată cum își vede inginerul Gurianov visul împlinit: zeci de mecanisme care deservesc cauperele fiecărui furnal sînt dirijate de o singură mașină. Întreg sistemul se construiește pe principiul controlului căldurii și timpului; rolul sondelor îl vor juca termocuplurile. Ele vor trimite semnale mașinii electrice care va ști și cum se încălzește grătarul camerelor regeneratoare, și cum lucrează cauperele, și care este temperatura aerului suflat... Mașina a și fost construită și experimentată. Rezultatele sînt minunate.

Fiind întrebat dacă nu cumva a uitat de patul de turnare și de topitori, Vasili Grigorievici răspunse:

— Nu, n-am uitat! La turnătorie mai e mult de lucru. Dar acolo totul e simplu. Șanțurile pentru fontă o să le facem cu combina. Electroburul va funcționa și el automat. La început poate că un lucrător va sta să observe mașinile...

Apoi Gurianov adăugă zîmbind:

— Da, furnalul automat nu mai este acum un vis. Curînd îl vom înfăptui.

(După „Ogoniok")

Luminile stepei

Raionul Esil este foarte tînăr. N-are mai mult de un an, dar, cu toate acestea, a devenit vestit de pe acum în întreaga Uniune Sovietică. Oamenii îl numesc în glumă „cea de a 17-a regiune a Kazahstanului". După teritoriul pe care îl ocupă, după suprafața însămînțată, cît și după cantitatea de grîne predată statului, — raionul Esil poate fi comparat cu multe regiuni și chiar republici. Suprafața însămînțată a celor 18 sovhozuri și cinci colhozuri înființate pe pămînturile desțelenite ocupă peste 500 de mii de hectare. Raionul a predat statului peste 30 de milioane de puduri de grîu. Încă anul acesta indicii obținuți în domeniul cultivării plantelor au întrecut indicii planificați pînă în anul 1960.

Am avut ocazia să vizitez de două ori raionul Esil în perioada recoltării și să-mi dau seama de eforturile uriașe depuse în marea bătălie pentru pîine, precum și de felul cum conduc această acțiune lucrătorii sovietelor locale. Comitetul executiv raional părea în aceste zile un adevărat stat major pe unul din cele mai importante sectoare de luptă ale unui front.

...Zi și noapte sosesc necontenit combine. Ele trebuie descărcate imediat și îndreptate spre sovhozuri. Membrii comitetului executiv făceau de serviciu deseori nopți întregi pentru a interveni la timp și a îndruma în mod operativ mașinile acolo unde era mai multă nevoie de ele. După aceea au început să sosească din orașe eșaloanele cuprinzînd mii de oameni veniți să ajute la strîngerea recoltei. Toți aceștia trebuiau cazați, hrăniți și repartizați în sovhozuri. Comitetul executiv raional precum și sovietele sătești se străduiau să creeze tinerilor entuziaști condiții optime de muncă și de viață.

De la marginea de sud și pînă la cea de nord a raionului sînt 180 de kilometri. În sovhozurile sudice ale raionului grîul s-a copt mult mai devreme. Acolo au fost trimise în primul rînd majoritatea mașinilor. Odată cu frontul recoltării care înainta, erau mutate spre nord combinele și toate celelalte mașini agricole. Pentru ca lucrările să se desfășoare fără pierdere de timp, toate aceste „mișcări strategice" au fost elaborate din vreme de către secția de planificare a sovietului raional.

...Grîul care a fost predat statului trebuie încărcat în trenuri și trimis la elevatoare. Aproape toate mașinile existente au fost mobilizate pentru transportarea lui. Dar cu toată străduința, mai sînt necesare multe zile de muncă. Atît de mare este recolta, încît poate că o parte din grîu va trebui să rămînă peste iarnă pe cîmp. Dar pagube nu se vor produce căci grîul este uscat, iar adăposturile sînt bine instalate și acoperite. În Kazahstan e un lucru obișnuit ca grîul, chiar și cel pentru sămînță, să ierneze pe cîmp, acoperit cu paie.

Președintele comitetului executiv raional, Sergazin, colindă neobosit ariile, controlînd felul cum sînt clădite și ferite stivele împotriva ploii.

...Din colhozurile și sovhozurile raionului Esil se întorc zilele acestea vreo șase mii de tineri entuziaști care au ajutat la recoltare. Tuturor trebuie să li se calculeze zilele-muncă, să li se plătească. Președintele sovietului raional a sosit la gară să conducă eșalonul. El străbate vagoanele vrînd să se convingă că toți cei care pleacă sînt mulțumiți. În drum, tov. Sergazin se oprește și strînge mîinile tinerilor și tinerelor, mulțumindu-le.

— Să veniți și la anul!

— Vom veni negreșit!

Cînd ne-am întors am avut parte de o noapte minunată, cu un cer plin de stele. Pe drum ne încrucișam cu sute de mașini cu farurile luminînd puternic, îndreptîndu-se spre elevator. În lungul stepei se zăreau forfotind luminile șirurilor de combine.

— Ce frumoasă priveliște ai avea acum zburînd cu un avion pe deasupra cîmpiei. Toată stepa pare un furnicar de lumini. Și închipuiți-vă cum va fi cînd la noi, la Esil, va fi construită una din cele mai mari termocentrale din U.R.S.S. Cîte lumini vor fi atunci!

Cîteva minute tăcurăm cu toții, cu gîndul la viitor...

— De fapt, aceasta nu e simplu vis — continuă Sergazin. — S-au și luat primele măsuri. În curînd va fi stabilit și locul construcției. Nu departe de aici se află zăcăminte de cărbuni... Pe urmă, mai avem nevoie de un mare combinat de morărit. Nu putem să ne împăcăm cu gîndul că trebuie să aducem făină tocmai de la Celeabinsk și macaroane de la Tbilisi, cum facem acuma.

...Ne apropiem de orășelul Esil, capitala tînărului raion. Într-o singură vară a devenit de nerecunoscut. Au apărut peste 15 noi case de locuit, un hotel, un spital, și a început construirea clădirilor destinate comitetului raional de partid și comitetului executiv al sovietului raional. Este în curs de construire o școală medie și s-a pus temelia unui palat al culturii.

Tov. Sergazin ne mai povesti cum își închipuie el că va arăta raionul în următorii trei-patru ani. De bună seamă că aceste visuri vor deveni reale, după cum reale sînt miile de lumini din stepă, după cum reale sînt astăzi zecile de milioane de puduri de grîne cultivate de oamenii muncii din raionul Esil.

S. RUDENKO

La fabricile de pîine din Uniunea Sovietică sosesc zilnic trenuri încărcate cu cereale din noua recoltă de pe pămînturile desțelenite

În clișeu: franzelele proaspete sînt gata să ia drumul centrelor de desfacere ale Moscovei.

Prin marile orașe ale U.R.S.S.

RIGA

Monumentul libertății din Riga

Avionul nostru a părăsit Moscova cînd ziua se îngîna cu noaptea. Aveam de străbătut un drum de cîteva ore și eram foarte emoționați: prima călătorie a grupului nostru studențesc prin marile orașe ale Uniunii Sovietice — orașe cu trecut istoric atît de bogat, cu atîtea monumente de artă — se anunța din multiple puncte de vedere ca foarte interesantă. În primul rînd, cu noi se afla Ivan Sergheevici, docent la catedra de Istoria Statelor a Universității din Moscova — un om cu bogate cunoștințe asupra atît de întinsei geografii a patriei sale — în al doilea rînd pentru că eram studenți și aspiranți români și ardeam de nerăbdare să cunoaștem cît mai îndeaproape țara care ne găzduia de atîta vreme, Uniunea Sovietică.

Înainte de plecare, avuseseră loc discuții aprinse.. Se stabilea itinerariul: pînă la Riga cu avionul, apoi mai departe cu trenul prin Vilnius, Tallin, Minsk spre Kiev, Leningrad și înapoi la Moscova. O călătorie în cerc, de aproape 3.000 de kilometri...

Acum avionul, unul din sutele de aparate confortabile ale companiei „Aeroflot", își purta majestuos aripile strălucitoare pe întinderea azurie a cerului, la capătul căruia începuseră să se ivească reflexele purpurii ale zorilor. Vremea minunată, vuetul molcom al motoarelor, aerul plăcut al înălțimilor, totul ne îmbia parcă, sporindu-ne nerăbdarea, să facem mai curînd cunoștință cu ținta călătoriei noastre.

Și iată că la peste 1.000 de metri înălțime, începu să se înfiripe ca un fapt obișnuit, cotidian, prima lecție pe care o ascultam despre Riga. Curînd, grupului nostru i se alăturară și ceilalți pasageri, ba chiar și al doilea pilot care, din cauza timpului frumos, nu prea avea de lucru.

Ivan Sergheevici, cu glasul său cald de bariton, își începu povestirea și cuvintele lui ne purtară cu veacuri în urmă.

— Prieteni — începu el — istoria orașului Riga, capitala Letoniei Sovietice sau Latvia, cum i se spune la noi, în care astăzi, datorită frumuseților el, întîlnești în fiecare zi sute de turiști, se pierde departe în străfundul veacurilor. Marea Baltică ce-i scaldă zidurile i-a fost din totdeauna aparător. Îi veți admira măreția atunci cînd vom ajunge pe malurile golfului care poartă numele orașului Dar pînă atunci, ascultați mai departe.

În cronicile vechi, păstrate cu grijă, în arhivele și muzeele pe care urmează să le vizităm, Riga e pomenită începînd cu anul 1201. Orașul a fost întemeiat la vărsarea Ridzinei în Daugava, de unde-și trage și numele, nu departe de golful despre care v-am vorbit. Ca toate orașele din evul mediu, Riga era înconjurată de ziduri. Prieperea și hărnicia locuitorilor ei o transformară într-o puternică cetate...

MATEI TRAIAN

(continuare în pag. IV-a)

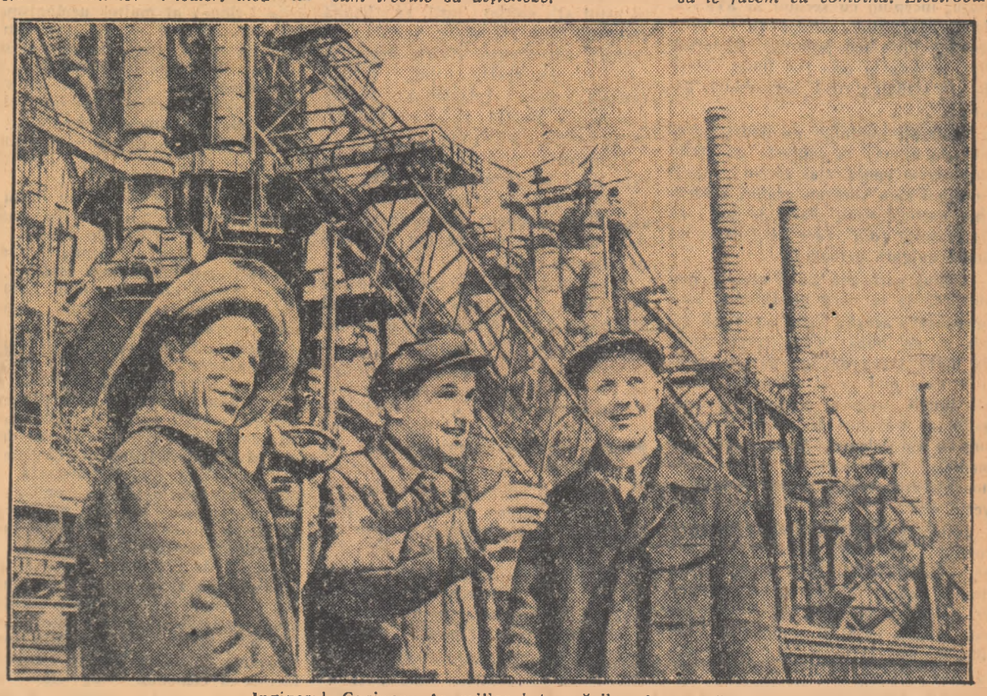

Inginerul Gurianov în mijlocul tovarășilor de muncă

ÎNSEMNĂRI

„Cîntecul prieteniei"

O scrisoare a poetului Saifi Kudaș din Bașkiria... O adresă a Uniunii Compozitorilor Sovietici... Trei scrisori ale centrului de radiodifuziune Moscova... O telegramă... Încă o scrisoare, de astădată din partea renumitului poet Mihail Isakovski...

O mică arhivă personală; o arhivă a prieteniei... Ea aparține compozitorului român Sergiu Paiu, cunoscut prin cîteva valoroase lucrări de fanfară și de muzică corală.

Dar e mai bine să povestim faptele. Anul trecut, compozitorul Sergiu Paiu, citind unul din numerele revistei „Ogoniok", a descoperit o minunată poezie — „Mesteacănul singuratic" — a poetului Saifi Kudaș din R.S.S.A. Bașkiria. O distanță de mii și mii de kilometri separă Bucureștii de orașul în care trăiește poetul. Este greu de presupus că în viața lor, atît compozitorul nostru cît și Saifi Kudaș, ar fi avut vreun prilej să se întîlnească. Ei s-au întîlnit totuși pe calea artei, pe calea prieteniei dintre poporul nostru și popoarele Uniunii Sovietice.

Compozitorului i-a plăcut nespus poezia poetului bașkir. Zile întregi l-au urmărit versurile care cîntă mesteacănul răsărit printr-o întîmplare în pădurea bașkiră, unde nu cresc asemenea copaci. Versurile spun că la început mesteacănul s-a simțit singuratic și neînțeles. Curînd însă, el a început să se împrietenească, să stea de vorbă cu pinii, cu brazii.

Versurile lui Saifi Kudaș au pătruns adînc în inima compozitorului și, în cîteva zile, el a creat o melodie plină de farmec, care tălmăcește întocmai pe note ideea poeziei.

Și desigur că, departe în Bașkiria, Saifi Kudaș a trăit cu o profundă emoție clipa cînd, din îndepărtata Rominie, i-a poposit pe masa de lucru partitura trimisă de compozitorul nostru. Curînd după expedierea ei, Sergiu Paiu a primit o scrisoare în care poetul sublinia originalitatea și frumusețea melodiei. Mulțumindu-i în cuvinte elogioase, Saifi Kudaș îi aducea la cunoștință că va trimite melodia Uniunii Compozitorilor Sovietici și, în același timp, va face demersurile necesare pentru transmiterea ei la radio.

Peste cîteva zile, Sergiu Paiu a răspuns poetului exprimîndu-și dorința ca melodia să fie încredințată pentru interpretare cunoscutului cîntăreț Vinogradov, atît de popular și în țara noastră. Nu peste mult timp, poștașul a adus răspunsurile: o scrisoare și o telegramă. Scrisoarea înștiința că Vinogradov a primit cu bucurie să interpreteze cîntecul, iar telegrama, că în ziua de 6 noiembrie 1955, ora 15, ora Rominiei, postul de radio Moscova va transmite cîntecul a cărui partitură fusese trimisă.

Într-adevăr, în ziua indicată, alături de milioane de ascultători, compozitorul a ascultat emoționat cîntecul liric despre „Mesteacănul singuratic", interpretat de vocea catifelată a renumitului cîntăreț sovietic.

De curînd, mica arhivă a prieteniei, al cărei posesor este compozitorul Sergiu Paiu, s-a îmbogățit cu un nou document: o scrisoare din partea marelui poet sovietic Mihail Isakovski.

— Am primit rîndurile dvs. — spune scrisoarea — și notele cîntecului „Țara mea", scris pe versurile mele. Vă mulțumesc sincer și pentru scrisoare și pentru cîntec. Am trimis cîntecul dvs. la Direcția muzicală a emisiunilor radiofonice, cu rugămintea de a fi inclus în cadrul unei transmisii. Vă doresc succes. M. Isakovski.

De ce am notat acest episod din viața unor oameni? Pentru că faptul în sine cuprinde o adîncă semnificație: prietenia frățească a unor popoare care, deși la mii de kilometri depărtare unul de altul, găsesc deseori, căci acesta nu este un fapt singular, mijlocul de a-și exprima în limbajul simțămintelor comune prietenia frățească care le leagă.

MIHAIL COSMA

Trei familii

Într-unul din apartamentele blocului nr. 10 din str. Delavrancea, la loc de cinste, este păstrată o casetă neobișnuită, o cutie a Pandorei, care conține o adevărată comoară: zeci și zeci de fotografii de diferite mărimi care, dispuse cronologic, ar putea reconstitui un minunat capitol din viața unor oameni.

— Iată, aici — îmi spune gazda, o tînără cu ochii azurii, vioaie și mereu cu zîmbetul pe buze — sînt eu singură în fața teatrului „Pușkin" din Leningrad.

Aici — și-mi arată altă fotografie — sînt tot eu în fața Muzeului Rus. Eram pe atunci în anul IV al Facultății de Filologie de la Universitatea „Jdanov" din același oraș.

Peste cîteva clipe, prin fața ochilor se perindă alte fotografii. În multe din ele apare același chip: un tînăr puțin firav dar cu o privire energică, strîngînd sub braț o enormă servietă pe care o ghicesc încărcată cu cărți. Tînărul a fost surprins de obiectiv lîngă Ermitaj, lîngă clădirea Amiralității... Alte fotografii, înfățișînd tineri surîzători, cu chipuri luminoase, vorbesc despre viața clocotitoare, entuziastă, a noii generații din marele oraș din nordul Rusiei.

— Stai — îmi întrerupe gazda gîndurile — uite aici unul din primele noastre „documente". Fotografia înfățișează doi tineri mergînd alături pe prospectul Nevski, faimosul bulevard al orașului. Prin mîini îmi trec alte și alte fotografii, din care reține mai ales una „romantică", cum o denumește interlocutoarea mea: aceiași tineri lîngă semiparapetul Nevei, al cărei fond este dominat de mărețul edificiu al Academiei de Științe.

Tinerii din noianul de fotografii, păstrate cu dragoste, sînt actualii soți Katia și Gabor Fodor, prima originară din Leningrad, al doilea născut în București.

Poate că la sosirea în Leningrad, în 1946, ca bursier trimis la studii de statul nostru, Gabor Fodor nici nu visa că destinul i se va împleti cu acela al rusoaicei Katia, mai cu seamă că fata frecventa o altă facultate, fără nici o contingență cu disciplina pe care și-o alesese tînărul.

Dar — cum mai întotdeauna dragostea nu ține seamă de asemenea nimicuri — cu timpul, Gabor Fodor a ajuns să fie deosebit de preocupat nu numai de studiul chimiei, ci și de întîlnirile cu Katia.

— Pe mine m au ajutat mult aceste întîlniri — îmi spune dînsul. Sosisem la Leningrad ca orișice străin. Nu cunoșteam nici două boabe rusește și, în primele luni, mi-a fost destul de greu să mă descurc cu materiile prevăzute în programa de studiu. Studiasem un an matematicile la universitatea din Cluj, dar pe atunci, în 1946, școala noastră, aflată sub influența vechilor moravuri studențești, se deosebea de seriozitatea de care este pătruns învățămîntul în Țara Socialismului. Katia mi-a fost un adevărat „profesor". De la ea am deprins să fiu student disciplinat. De la ea am învățat cum să studiez ca să-mi trec examenele cu succes. Nenumărate și de neuitat au fost clipele pe care le-am petrecut alături de dînsa în anii studenției.

Așa a încolțit și a dat în floare dragostea trainică a soților Fodor. Cînd s-au căsătorit în 1954, un teanc de scrisori și telegrame și-au luat locul, grijuliu orînduite, alături de fotografii, amintiri scumpe din Leningrad, orașul care le-a deschis drumul în viață.

Astăzi, Katia Fodor este șeful catedrei de limba rusă de la Facultatea de Filologie din București, un element valoros al învățămîntului nostru superior. Pentru munca ei, deși de numai doi ani în țară, Katia Fodor a fost premiată și evidențiată în numeroase rînduri pe facultate și universitate.

★

Cu 6 ani în urmă, în 1950, cînd a coborît din tren pe peronul gării Kiev din Moscova, Lobl Daniel era un om format. Absolvise cu succes Facultatea de Agronomie din Timișoara și tocmai se pregătea să arate ce știe ca agronom într-una din gospodăriile de stat sau colective, cînd a fost trimis să-și desăvîrșească studiile la una din cele mai mari instituții de învățămînt agricol superior din Uniunea Sovietică — la Academia de științe agricole „Timireazev" din Moscova.

Și, iată-l pe Daniel în marea bibliotecă a Institutului de legumicultură, răsfoind tom după tom, luînd note, înghebînd schițe. Adeseori însă, cuta dintre sprîncenele tînărului se adîncește mai mult decît trebuie. Se pare că sînt totuși greutăți... Va putea oare răzbi atîtea și atîtea lucrări pe care trebuie să le consulte? Cunoștințele de limba rusă pe care le are nu-l pot ajuta prea mult și apoi, la început, cînd ești trimis să te specializezi într-o țară străină, fie chiar și la Moscova, nu știi nici tu de ce, dar ai impresia că totul merge nefiresc de greu...

Peste cîteva zile însă, totul s-a aranjat cum nu se poate mai bine. În urma unei hotărîri a grupei de comsomoliști a anului său, Daniel a primit într-ajutor pe una din colegele sale, pe Nina Savelieva, care s-a angajat să-l învețe limba rusă în cel mai scurt timp.

— Așa am cunoscut-o pe Nina — își încheie surîzînd povestirea candidatul în științe agricole Lobl Daniel.

Amîndoi tinerii au absolvit cu succes cursurile, au devenit aspiranți și au trecut cu același succes examenele de diplomă.

Cînd s-au căsătorit, glumeț ca deobicei, profesorul academician V. I. Edelștein le-a spus toastînd:

— M-am ocupat cu de toate în viață. Cu cultura cartofilor și a verzei, cu altoirea diferitelor soiuri de legume cărora le-am dat și nume. Dar — mărturisesc — pînă acum n-am avut prilejul să fiu nașul propriilor mei aspiranți!

Soții Nina și Daniel Lobl, care astăzi lucrează tot împreună în cadrul unui institut de cercetări al Academiei R.P.R. își reamintesc cu drag și de urările unuia dintre numeroșii studenți invitați la nunta lor, un coreean, care le-a dorit ca drumul prin viață să le fie ca „pita de gaolean"

— Gaoleanul — explică Lobl Daniel — este o plantă nutritivă din care se face un fel de mămăligă, dar pe care oricît ai încerca s-o îmbucătățești, nu reușești.

În apartamentul aranjat cu mult gust, privirea mi-a fost atrasă de un pătuc de copil, gol.

— Da — îmi spuse emoționată Nina Lobl prinzîndu-mi nedumerirea din ochi — este pătucul fetiței noastre Olga, pe care am trimis-o pentru un timp la părinții mei, la Scerbakov.

★

Uneori, dragostea se aprinde întîmplător, în străfulgerarea unei clipe. Aceasta însă nu înseamnă deloc că o astfel de dragoste este mai puțin trainică decît altele.

— Așa ne-am îndrăgostit și noi — îmi mărturisește cu emoție abia reținută Galina Costache, soția inginerului Dumitru Costache de la întreprinderea „Electromagnetica" din București. Drumurile ni s-au unit începînd din clipa în care ne-am întîlnit într-un troleibus la Rostov. Pe atunci mă numeam Galina Rubanova și eram studentă la Institutul de Medicină din Rostov. Dumitru era student bursier la Institutul politehnic din Novocerkassk. Și cu toate că noi, cei din Rostov, îi cam ironizam uneori pe cei din Novocerkassk pentru că sînt din „suburbia" Rostovului — glumește amfitrioana — asta nu m-a împiedicat să mă împrietenesc cu dînsul și, mai tîrziu, să-l îndrăgesc de-abinelea.

Curînd studentul Dumitru Costache și-a trecut cu succes examenele de absolvire a Institutului și, odată cu diploma de inginer, a hotărît să o ia în țară și pe Galina. Unica piedică care se părea că le stă în cale erau studiile neterminate ale Galinei, care nici nu vroia să audă de întreruperea lor.

— Totuși și piedica asta am trecut-o. Cum am sosit în țară — continuă dînsa — Dumitru m-a și înscris în anul V, la Institutul de Medicină umană din București. Studentele și studenții români m-au primit cu însuflețire și, nu peste mult timp, am și învățat să vorbesc cu ușurință limba soțului meu.

Un eveniment fericit pentru familia noastră „româno-sovietică" — mai adăugă soția inginerului Costache — a fost recenta vizită a mamei mele la București. Ea a rămas plăcut impresionată de viața frumoasă pe care o duc alături de soțul meu, de frumusețile țării noastre, de minunatele realizări ale poporului nostru.

★

Trei familii, trei căsnicii fericite... Trei perechi de tineri care, ca atîtea altele, își trăiesc viața luminoasă, plină de bucurii, în patria noastră.

M. CRISTEA

LITERATURĂ-ARTĂ-ŞTIINŢĂ

Influenţe ruse asupra limbii romîne

Acad. E. PETROVICI

Limba romînă a fost supusă în cursul veacurilor unei puternice influenţe slave, care s-a exercitat — cum se întîmplă de obicei în cazul influenţelor dintre limbi — aproape exclusiv asupra lexicului. Noi întrebuinţăm un număr foarte mare de cuvinte de origină slavă, pe care cu toţii le simţim ca fiind neaoşe româneşti, întocmai ca cele de origină latină.

Se vorbeşte de obicei de elemente slave în limba romînă, fără a se specifica din care limbă slavă au fost împrumutate. Adeseori e şi foarte greu de făcut deosebirea între un element bulgar sîrb, rus sau ucrainean. Limbile slave se aseamănă foarte mult între ele. Cuvinte slave ca bob, dar, lopata, plug, uliţa, vesel şi multe altele sînt aproape în toate limbile slave identice ca formă, mai ales dacă luăm în considerare fazele mai vechi ale acestor limbi. Acum o mie de ani deosebirile dintre limbile slave erau minime, iar acum o mie cinci sute de ani limbile slave formau încă o unitate lingvistică prezentînd doar mici deosebiri regionale. Numărul acestor particularităţi regionale s-a înmulţit în cursul veacurilor. Cu timpul, dialectele slave s-au diferenţiat formînd trei grupuri: cel de sud, cel de est şi cel de vest. Din cel de sud s-au dezvoltat mai tîrziu limbile slave de sud: bulgara, macedoneana, sîrbocroata şi slavona; din cel de est rusa, ucraineana şi belorusa: din cel de vest polona, ceha, slovaca şi şvaba (vorbită în sud-estul Germaniei).

În trecut, să zicem acum o mie de ani, slava de răsărit constituia o singură limbă, rusa veche, limba statului rus cu capitala în Kiev. Abia mai tîrziu, începînd cu secolul al XIV-lea, limba rusă unică începe să se diferenţieze tot mai puternic dialectal, dînd naştere la cele trei limbi slave de est actuale: rusa, ucraineana, belorusa.

Strămoşii romînilor de limbă romanică au ajuns în contact cu vechii ruşi într-o epocă mai recentă decît cu slavii care vorbeau graiuri prezentînd particularităţi slave de sud de tip oriental (din care s-a dezvoltat *limba bulgară actuală*).

O bună parte din slavii aceştia, mai ales cei de la nord de Dunăre, s-au romanizat; aceştia sînt strămoşii romînilor de limbă slavă (protoromînii de limbă slavă de sud de tip oriental). Cele mai vechi elemente slave ale limbii romîne prezintă tocmai astfel de trăsături dialectale slave de sud de tip oriental. Acestea sînt elementele slave care în dicţionarele noastre etimologice poartă indicaţia: vechi slav.

Totuşi, contactul dintre strămoşii romînilor de limbă romanică şi slavii de răsărit (vechii ruşi) pare a data dintr-o epocă destul de îndepărtată. O dovadă a vechimii acestui contact este numele vechi şi popular al romînilor la ruşi şi ucraineni, voloh, care la slavii de sud are forma vlah. Fenomenul numit polnoglasie (unii îl numesc plenisonie) caracteristic slavei de est, adică pronunţarea în două silabe (olo, oro, ere) a unor grupuri de sunete care în celelalte limbi slave sînt monosilabice (de exemplu în slava de sud la,ra,le,re), dovedeşte că vechii ruşi au moştenit acest termen din slava comună de bază, de pe timpul cînd ei desemna orice om care vorbea o limbă romanică.

Strămoşii romînilor de limbă romanică — protoromînii de limbă romanică — i-au numit pe slavii de est cu termenul cu care se numeau ei înşişi: ruşi. În graiurile populare romîneşti şi astăzi termenul de rus înseamnă atît „rus" propriu-zis, cît şi „ucrainean". Acest termen a servit la formarea multor nume de localităţi de tipul lui Ruşi, Rusciori. Roşiori, Ruseni, Rusu etc. (prin Ardeal populaţia maghiară numeşte aceste localităţi Oroszfalu, Oroszmező etc.) Aceste nume de localităţi arată că pe teritoriul ţării noastre au trăit mai demult numeroşi slavi de răsărit. Aceasta se confirmă şi prin numeroasele nume de ape, de văi şi de localităţi de origină slavă care prezintă trăsături fonetice slave de răsărit, ca, de exemplu polnoglasia: Berezeni, Corogea, Dorohoi, Horodiştea, Horodnic, Horodniceni, Soloneţ, Solonţ, Vorona, Voroneţ, Zaboloteni, etc. Formele slave de sud ale acestor toponimice ar avea re, (rea), ra, la în loc de ere, oro, olo. Tot de origină slavă de est sînt şi toponimice ca Bădeuţi, Broscăuţi, Frătăuţi, Hliboca, Holobăt, Hovrila, Huşi, Lusca, Părhăuţi, Putna, Rădăuţi, Şerbăuţi, Rozavlea (forma mai veche Hrozavlea, în Maramureş), Tisăuţi, Tutova etc. Însuşi numele rîului Moldova, care a devenit numele Ţării Moldovei, prezintă un aspect fonetic slav de est. Majoritatea toponimicelor slave răsăritene apar în cele mai vechi documente moldoveneşti. Şi peste Carpaţi asemenea toponimice apar în documente destul de timpurii. Astfel Rozavlea este amintită într-un document maramureşan din anul 1390.

Aşadar, în părţile de răsărit şi de nord ale ţării noastre a trăit din timpuri străvechi o populaţie slavă răsăriteană, care a participat la întemeierea Ţării Moldovei şi a voievodatului Maramureşului. Această populaţie slavă răsăriteană s-a asimilat la populaţia de limbă românească. Şi aceşti slavi trebuie prin urmare consideraţi ca strămoşi ai romînilor, ca protoromîni de limbă slavă răsăriteană. De la ei au rămas în limba romînă o mulţime de termeni, răspîndiţi mai ales în estul şi nordul ţării, ca bahnă (mlaştină), cori (pojar), a dubi (a argăsi), hăt departe (foarte departe), hulub (porumbel), lănţug, mancă (doică), oghial (plapomă), opcina (coamă de munte), poloboc (butoi), polog (cort), suman etc.

Elementele acestea pot fi considerate şi ca împrumuturi ucrainene. E însă mai just de a le numi slave de est, fiind adeseori greu de stabilit dacă un cuvînt provine din ucraineană *sau din rusă*.

Poate prin existenţa acestei populaţii slave răsăritene pe teritoriul Moldovei şi al Maramureşului se explică de ce cancelaria moldovenească şi aceea a voievozilor maramureşeni au întrebuinţat de la început ca limbă administrativă şi diplomatică limba numită de slavistul nostru Ioan Bogdan (decedat în 1919) „limba rusă apuseană", folosită şi de cancelaria regatului polon pe teritoriile cucerite spre răsărit, locuite de ruşi (strămoşi ai ucrainenilor şi belorusilor). Nu a fost prin urmare numai o simplă influenţă a cancelariei polone asupra celei moldoveneşti, cum presupunea Ioan Bogdan. În Muntenia şi sudul Ardealului (Braşov, Făgăraş şi Sibiu) limba slavă folosită în cancelarii era cea „medio-bulgară" poate datorită existenţei în trecut prin acele părţi a unei populaţii slave de sud de tip oriental.

Influenţa slavă de est (rusă) asupra limbii romîne s-a exercitat şi indirect, prin cărţile slavone bisericeşti ruse, care au înlocuit în ţările romîneşti (ca de altfel şi în Bulgaria şi Sirbia), pe la începutul secolului al XVII-lea, cărţile slavone bisericeşti de redacţie bulgară şi sîrbă. Toate cărţile slavone tipărite la noi în timpul domniei lui Vasile Lupu şi a lui Matei Basarab au fost cărţi slavone ruse. Romînii, înainte de a părăsi definitiv folosirea slavonei bisericeşti, au întrebuinţat slavona rusă. Cărturarii şi profesorii şcolilor domneşti veniţi de la Kiev scriau şi predau în slavona rusă. Cărturarii noştri din secolul al XVII-lea şi al XVIII-lea, ca Udrişte Năsturel sau Dimitrie Cantemir, se foloseau în scrierile lor de slavona rusă. Împrumuturile mai vechi din slavona bisericească bulgară, ca de exemplu jertfă, măcenic, măcenie, vădevenie, văzglaz etc. sînt înlocuite cu forme care prezintă trăsături fonetice ruseşti: jertfă, mucenic, vovedenie, vozglas etc.

După marile progrese pe care le-a făcut statul şi cultura rusă în urma reformelor lui Petru cel Mare, influenţa rusă asupra statelor şi popoarelor vecine creşte în cursul secolului al XVIII-lea şi al XIX-lea. Războaiele ruso-turce, repetatele ocupaţii ale ţărilor romîneşti de către armatele ruseşti, vecinătatea statului centralizat rusesc avînd o administraţie bine organizată după model european, i-a pus pe romîni în contact cu organizaţia de stat şi cu o administraţie militară şi civilă superioară aceleia pe care au cunoscut-o pînă atunci. Sub influenţa rusă şi datorită acţiunii directe a unor demnitari ruşi, ca de exemplu generalul Kisseleff, în ţările romîneşti au avut loc mari schimbări, care le transformă în state moderne în care capitalismul se dezvoltă repede. În această epocă intră din rusă în limba romînă un număr mare de termeni administrativi şi militari, fiind în rusă ei înşişi adeseori de origină apuseană (franceză, germană, engleză etc) ca de exemplu administraţie, aghiotant, amuniţie, armie, artilerie, cavalerie, cinovnic (slujbaş), ciornă, comisie, complect, dejurnă, dejurstvă, (corp de gardă), delă (proces), dvorcanin(boier), felcer, infanterie, mondir, nacealstvie, (autoritate superioară), nacealnic (superior), ofiter, otcup (arendarea veniturilor statului), podorojnă (ordin de a se da cal de poştă), pojarnic (pompier), poicovnic (colonel), rohatca (barieră), ştab (stat-major), stat de plată, tractir (ospătărie), vistavoi (ordonanţa unui ofiter) etc. Mulţi din aceşti termeni s-au încetăţenit în limba noastră literară. Datorită unor împrumuturi din rusă, foarte larg răspîndite, ca: administraţie, comisie, constituţie, instituţie, naţie, porţie, etc. sufixul — iune (-ţiune) al multor neologisme a fost înlocuit cu — ie neaccentuat. Formele cu — iune (-ţiune) sînt simţite ca fiind greoaie şi pedante. Numai cîteva s-au încetăţenit cu sufixul — iune (naţiune, presiune etc.), iar altele au ambele forme, dar cu sensuri diferite (misie — misiune, porţie — porţiune, raţie — raţiune, reacţie — reacţiune etc).

Multe elemente ruseşti au intrat în limba romînă prin traducerile clasicilor literaturii ruse din secolul al XIX-lea, în care au rămas netraduşi termenii care desemnează realităţi din Rusia ţaristă ca, de exemplu, balalaică, cneaz, cnut, cvas, mujic, stepă, troică, verstă etc.

Influenţa rusă asupra limbii romîne, ca şi asupra tuturor limbilor de cultură, s-a intensificat după Marea Revoluţie din Octombrie. O mulţime de termeni ruseşti legaţi de revoluţie şi de construirea socialismului au devenit termeni internaţionali. Cuvinte ca bolşevic, bolşevism a bolşeviza, colhoz, comsomol, culac, pionier, radioficare, soviet, sovietic, sovhoz etc. se regăsesc în toate limbile lumii. Progresul realizat de economia, de ştiinţa şi de literatura sovietică răspîndeşte din zi în zi, în toate limbile lumii, numeroşi termeni ştiinţifici creaţi în limba rusă ca a lărgi, a lărgire, microrism etc. Sînt foarte frecvente în toate limbile calcurile făcute cu elemente lingvistice proprii după model rusesc. În felul acesta au apărut şi în limba romînă cuvinte ca autocritică, autoînsuflare, democraţie populară, întrecere socialistă, partinitate, a sparge norma etc. Îndeosebi după ce ţara noastră a păşit pe drumul construirii unei noi orînduiri, limba rusă ne-a stat în ajutor ca să creăm terminologia atît de bogată, necesară pentru a exprima realităţile atît de complexe create de transformările economice, politice şi culturale realizate de poporul nostru, care merge cu paşi hotărîţi spre socialism.

Carnet

Puşkin în Franţa

De curînd a sosit la Leningrad cercetătorul literar francez André Menue, care se ocupă în mod special de traducerea operei lui Puşkin în limba franceză. André Menue a pregătit, pentru prima oară în Franţa, o ediţie completă a operelor marelui poet rus.

Volumul I al operelor complete a apărut în editura A. Bonn în anul 1953 şi a fost întîmpinat cu deosebit interes de către cititorii francezi. În acest volum sînt cuprinse toate povestirile lui A. S. Puşkin, chiar şi cele neterminate, de asemenea operele dramatice, între care piesele „Ospăţ în vremea ciumei", şi „Scene din vremea cavalerilor", traduse pentru prima oară în Franţa. Prefaţa primului volum a fost scrisă de cunoscutul romancier francez G. Troyat.

Acum, André Menue cercetează manuscrisele lui A. S. Puşkin la Institutul de literatură rusă de pe lîngă Academia de Ştiinţe a U.R.S.S.

Într-un interviu acordat unui corespondent de la „Literaturnaia gazeta" criticul francez şi-a exprimat cîteva reflecţii şi cuvinte elogioase în legătură cu popularitatea şi aprecierea de care se bucură opera lui Puşkin în Franţa. El a făcut un mic istoric, menţionînd că, încă din anul 1821, au apărut în Franţa traduceri ale primelor versuri din Puşkin, iar prin 1827 au apărut fragmente din poemul „Ruslan şi Ludmila". Marele scriitor francez P. Merimée a acordat un interes deosebit poetului rus, traducînd el însuşi „Dama de pică".

Pînă în zilele noastre, în Franţa au apărut 30 de ediţii ale operelor lui A. S. Puşkin.

Expoziţie Repin

În iulie 1957 se va deschide la Galeriile Tretiakov o mare expoziţie a picturilor lui I. E. Repin.

La această expoziţie publicul va putea vedea cele mai bune lucrări de grafică şi pictură aflate în prezent în muzeele istorice, în expoziţiile memoriale de plastică, răspîndite pe întreg cuprinsul Uniunii Sovietice, precum şi pînzele cele mai de seamă ale marelui pictor rus aflate în muzeele şi expoziţiile din străinătate.

În vederea expunerii organizate a lucrărilor se va întocmi un catalog ilustrat, cuprinzînd reproduceri ale tuturor operelor lui I. E. Repin, precum şi articole de prezentare a lor în parte, cu istoricul lucrării respective.

Unul din cei mai mari compozitori ai zilelor noastre

de A. HACEATUREAN

Dmitri Dmitrievici Şostakovici a atras asupra sa atenţia generală din ziua interpretării primei sale simfonii. Pe atunci, compozitorul nu avea nici 20 de ani, dar încă de la început îşi şi cîştigase auditorii prin siguranţa şi independenţa interpretării sale, prin prospeţimea şi originalitatea limbajului muzical. De atunci, D. D. Şostakovici a parcurs un drum lung, dobîndindu-şi faima unuia din compozitorii de frunte ai timpurilor noastre.

Talentul lui D. D. Şostakovici s-a manifestat mai profund şi mai puternic în special în domeniul muzicii simfonice, pe care a îmbogăţit-o prin o nouă şi bogată tematică. Compozitorul prelucrează această tematică într-o manieră unică, găsind pentru fiecare lucrare o nouă formă, strîns legată cu ideea pe care o dezvoltă. Arta lui D. D. Şostakovici este eliberată de orice caracter convenţional, este străină falsităţii; el este unul din cei mai spontani artişti, în opera sa se simte pulsul şi respiraţia vremii.

Se vorbeşte uneori despre „conflictul" lui D. D. Şostakovici cu auditorii. Acest lucru mi se pare greşit. Cel ce caută în muzică expresia unor idei măreţe şi a unor sentimente puternice, cel ce caută să înţeleagă sentimentele complicate şi profunde care exprimă ascuţite conflicte dramatice, ascultă cu emoţie muzica renumitului compozitor sovietic. E adevărat că nu tot ceea ce a scris el e facil şi accesibil perceperii directe. Acest lucru însă se explică în primul rînd prin complexitatea conţinutului şi prin noutatea manierei creatoare a lui Şostakovici. El caută mereu o cale proprie în artă, el caută mereu să dea un nou conţinut lucrărilor sale. Nu e de mirare că aceste căutări sînt uneori chinuitor de grele şi nu întotdeauna sînt încununate de succes. De multe ori compozitorul este silit să înlăture îndîrjita „rezistenţă a materialului" şi, în procesul creaţiei, să şi perfecţioneze măiestria, creînd o muzică mult mai profundă, mai emoţionantă şi mai inteligibilă.

Firească că fiecare compozitor, inclusiv D. Şostakovici, trebuie să tindă ca muzica lui să fie înţeleasă şi iubită de cele mai largi mase de ascultători. Şi Şostakovici, ca om şi ca artist, care îşi dă seama profund de răspunderea sa în faţa poporului, înţelege această sarcină şi meditează asupra ei.

În însemnările autobiografice, în care supune unui examen autocritic lucrările sale, D. Şostakovici scrie că el întotdeauna tinde să înfăţişeze în opera sa imagini reale. De această năzuinţă, ca de un fir roşu, este străbătută întreaga sa creaţie. Încă din perioada cînd urma Conservatorul din Leningrad, el a conus unele lucrări al căror conţinut era legat de evenimentele revoluţionare ale epocii. Lucrarea sa de diplomă, remarcabila Simfonie I-a scrisă în 1925, este plină de actualitate.

În anul 1920, cînd D. D. Şostakovici îşi formase concepţia *despre creaţia muzicală mulţi* muzicieni erau atraşi de arta modernistă din Occident. De această atracţie nu a scăpat nici tînărul Şostakovici. Cu toate intenţiile lui noi şi sincere de a întruchipa în imagini muzicale evenimentele clocotitoare ale vremii, în simfoniile sale a II-a („Okteabrskaia") şi a III-a („Pervomaiskaia"), el n-a fost în stare să se elibereze de influenţele constructivismului, străine ideilor pe care încerca să le dezvolte.

„Dînd la timpul său un oarecare tribut modernismului — scrie Şostakovici în însemnările sale — am ajuns la convingerea fermă că tendinţele moderniste actuale nu au nici un fel de perspective. Ele constituie o artă moartă care n-a dat nici un fel de mlădiţe vii în decurs de 50 de ani..."

Principiile antiumaniste ale modernismului contrazic o artă de mari idei, chemată să slujească omenirea în lupta sa pentru dreptate, pentru progres, pentru pace. Şi, mi se pare că Şostakovici este astăzi un viu purtător de cuvînt al orientării realiste, în muzica modernă, al orientării care luptă pentru o artă cu conţinut, pentru o artă cu un caracter uman.

N-aş putea caracteriza acum diferitele opere remarcabile ale lui Şostakovici. Îmi amintesc doar numai de cîteva din ele, care au marcat nu numai un succes în evoluţia autorului, ci mai ales o etapă în dezvoltarea muzicii sovietice. Acestea sînt: Simfoniile I-a, a V-a, a VII-a, a VIII-a şi a X-a, Cvartetul pentru pian şi Concertul pentru vioară, oratoriul „Cîntarea pădurilor", poemul nr. 10 pentru cor pe versuri de poeţi revoluţionari ruşi, ciclul de cîntece „Din poezia populară evreească" şi cele 6 cvartete.

Conţinutul şi măiestria, iată, după părerea mea, două din principalele calităţi ale artei lui D. D. Şostakovici. Caracterul ideologic al concepţiei sale simfonice, profunzimea şi proporţiile gîndirii sale creatoare, îndrăzneala în punerea şi rezolvarea sarcinilor artistice, se îmbină în arta lui cu o măiestrie ulimitoare, a cărei forţă, după părerea mea, poate fi pe deplin apreciată numai de compozitorii care se lovesc personal de problema redării ideilor artistice complicate.

Acum cîteva zile, D. D. Şostakovici mi-a făcut cunoscut un nou cvartet al său. Ce profunzime de gîndire, ce dialectică a formei! În această operă Şostakovici se afirmă din nou ca un mare maestru al polifoniei, pentru care orice grup de instrumente este un mijloc docil şi perfect de exprimare a ideilor.

La 24 septembrie, publicul iubitor de muzică din Uniunea Sovietică a sărbătorit o dată remarcabilă: 50 de ani de la naşterea lui Dmitri Şostakovici. Aceasta este *o sărbătoare a întregii arte sovietice. Renumitul nostru* compozitor a ajuns la 50 de ani în plină înflorire a forţelor sale creatoare, plin de idei interesante.

Artistul, care dispune de un puternic temperament social şi este un neobosit luptător pentru cauza prieteniei între popoare, pentru cauza păcii şi democraţiei, va da poporului sovietic şi întregii omeniri încă multe lucrări muzicale minunate care să cînte adevărul vieţii, să slăvească omul. Îi urăm ani mulţi şi fericiţi de viaţă şi creaţie pentru progresul artei sovietice dragi, pentru înflorirea artei progresiste mondiale.

I. KLICIOV „În pustul Kara-Kum".

BORIS PASTERNAK

Zi de toamnă

Căutăm ciuperci. În vale —
Cringu-ntins ca un cearşaf.
Pe şosea, ne ies în cale
Stîlpii drepţi de telegraf.

Am lăsat şoseaua-n urmă.
Cringu-i des, de nepătruns.
Mîna-n iarba udă scurmă
Urma hribului ascuns.

De pe deal, în valea plină
Sfîrle soarele, uşor,
O fişie de lumină,
Parc-ar fi un reflector!

Hribul după ciot se-ascunde
Păsări stau pe ciot, zglobii.
Cum ieşim din cring? Pe unde?
Călăuză umbra ni-i.

Toamna ziua nu-i prea lungă
Repezi, clipele se scurg.
N-are vreme să ne-ajungă
Geana palului amurg.

O pornim cu coşuri pline.
Am cules ciuperci de soi!
Bucuria zilei vine
Tropotind în pas cu noi.

Am plecat. În depărtare
Geme ultimul acord...
Este ziua care moare
În atac subit de cord.

În romîneşte de M. DJENTEMIROV

I. A. Goncearov

1812 — 1891

Curînd se împlineşte veacul de cînd figura mult popularului „erou literar" Oblomov — deşi imobilizat pe un divan unde, ore nesfîrşite, îşi consuma lenea şi inerţia, în tradiţionalul halat şi nelipsiţii lui „papuci mari, largi şi moi" — pornise să facă ocolul lumii, din voia condeiului scriitoricesc de admirabilă adîncime, minuit de marele realist rus Goncearov.

S-o fi gîndit oare creatorul lui Oblomov, atunci cînd l-a conceput, l-a cugetat şi plămădit în contururile vii şi puternic reliefate ale artei cuvîntului, că-i va asigura o existenţă durată pe veacuri?

Actul intimităţii artistice are atîtea implicaţii care, de multe ori, scapă cercetătorului, depăşind cîmpul lui vizual! Rămîne limpede însă că sinteza trăsăturilor psihice şi sociale, conţinute într-un personaj viabil, presupune experienţă de viaţă şi gîndire, măiestria penelului şi o clară concepţie din partea autorului. Cu referire la aceasta, Goncearov ne-a lăsat o preţioasă mărturie. Amintindu-şi, în anii maturităţii, de copilăria sa şi vorbind de viaţa pe care o duceau moşierii ruşi în prima jumătate a veacului XIX, viaţă pe care o observase cu prisosinţă încă de mic, el scria: „Cred că în sufletul meu de copil, foarte receptiv şi atent la cele ce se petrec în jur, se şi născuse, încă de pe atunci — la vederea tuturor acestor figuri, a acestei vieţi lipsite de orice preocupări, scurgîndu-se în trîndăvie şi tolăneală — noţiunea, nelămurită încă, de „oblomovism".

Prin împrejurările vieţii personale şi din resortul intim al înclinaţiilor artistice, poate mai mult decît orice alt confrate contemporan, I. A. Goncearov cunoscuse din copilărie povara sufletească a vieţii monotone cu pecetea trecutului patriarhal. Născut în frămîntatul an al războiului antinapoleonean (1812), el a copilărit în atmosfera letargică, „de somnolenţă şi stagnare" a oraşelului natal — Simbirsk. De timpuriu arăta predilecţii literare; de aceea nu l-a putut satisface şcoala comercială de la Moscova, unde fusese trimis în 1822. Şi aceste predilecţii le-a cultivat, cu prisosinţă, în anii de studii la facultatea de filologie a Universităţii din Moscova. Făgaşul activităţii sociale spre care se canalizaseră, în acea vreme, asemenea energii de factură revoluţionară ca: Bielinski, Herzen, Stankievici, Lermontov, Ogariov — nu l-a atras pe viitorul cronicar al feudalismului în descompunere.

Goncearov a debutat în literatură pe vremea cînd avea o modestă slujbă la Ministerul de Finanţe, iar după apariţia primelor nuvele „O boală năpraznică" şi „Greşeala fericită" se dedică definitiv activităţii literare. Mai tîrziu, în postul oficial de cenzor, va protegui cu generozitate primele înzăbrăznete începuturi pe tărîmul literelor ale lui Turgheniev şi Nekrasov, continuînd să îmbine slujba la stat cu preocupări artistice. În 1865 a fost numit membru al Consiliului Direcţiei Generale a tipăriturilor. Ultimii aproape 20 de ani din viaţă îi petrece izolat şi, ajuns la adînci bătrîneţi, moare în 1891. Menţinîndu-se în rezervă faţă de lupta politică ce se încingea la mijlocul secolului între tinerele forţe democrat-revoluţionare şi adepţii formelor de viaţă învechite, patriarhale, ale conservatorismului feudal, Goncearov, cu spiritul lui ascuţit de pătrundere a fenomenelor, nu putea să treacă nepăsător, fără să înregistreze suflul de înnoire al vremii. Acest suflu, el l-a consemnat şi interpretat în cele trei romane, — „O poveste obişnuită", „Oblomov" şi „Prăpastia" — care, deşi scrise şi apărute în interval de peste două decenii (1847—1869), formează din punct de vedere tematic un tot unitar: „Ele sînt legate — spune autorul — printr-un fir comun, printr-o idee consecvent urmărită: trecerea vieţii Rusiei de la o epocă la alta".

Nu e mai puţin adevărat că la acest factor obiectiv se adaugă şi unul subiectiv, trilogia lui Goncearov ilustrînd evoluţia gîndirii autorului, a concepţiei sale despre viaţă. Dacă în primele două romane „O poveste obişnuită" şi „Oblomov" pe de o parte autorul condamnă vechea lume feudală care generează „oameni de prisos" de tip „oblomovian", înfăţişînd, pe de altă parte, prin contrast, noile relaţii burgheze pe care le cere viaţa şi mersul istoriei, în cel de al treilea roman „Prăpastia" el se situează pe poziţii conservatoare, potrivnice oricăror prefaceri revoluţionare.

Dar dincolo de concepţiile pe care le profesează în ultimul roman al trilogiei, prezentînd, printr-o prismă de naturală, caricaturală, figura democratului-revoluţionar (Mark Volohov), întreaga operă a lui Goncearov rămîne, în felul ei, unică şi originală în patrimoniul realist al literaturii universale.

Geniul profund realist al acestui scriitor a depăşit orizontul politic limitat al lui Goncearov-omul, iar creaţia sa de o viguroasă critică socială a înfierat cu asprime nedreptatea, abuzul, indolenţa şi alte vicii ale orînduirii feudale în ansamblul ei.

Cititorul de limbă romînă a putut urmări cum de sub pana realist-critică a lui Goncearov apare în toată inconsistenţa lui spirituală şi inutilitatea socială „omul de prisos" — în devenire — în persoana tînărului moşier Aleksandr Aduev din „O poveste obişnuită". Stăpînit de iluzii şi visuri romantice, el trăieşte într-o lume de exaltare pînă cînd ciocnirea cu realitatea şi influenţa unchiului său Piotr Aduev, tipul practicistului capitalist, îl trezeşte din această pasivitate.

Dar este fericit oare Aleksandr Aduev cînd scapă de primejdia „oblomovismului"? Goncearov vede perspective luminoase în dezvoltarea noilor relaţii burgheze în curs de consolidare. El va aborda aceeaşi temă pe un plan mai vast, pe dimensiuni mai cuprinzătoare în romanul „Oblomov" (1859) încă în fragmentul „Visul lui Oblomov" apărut cu 10 ani înainte (1849) şi pe care însuşi autorul îl numise „Uvertură la întregul roman", sînt dezvăluite rădăcinile sociale ale acestei maladii consacrată prin termenul de „oblomovism". Dacă premergătorii acestui tip al „omului de prisos" în literatura rusă: Oneghin, Peciorin, Rudin şi alţii sînt capabili de protest, încercînd să acţioneze fără însă a reuşi, Oblomov cu care se încheie această galerie de nobili culţi sortiţi la o viaţă ratată, se complace într-o totală apatie fizică şi intelectuală. Lenea, lipsa de activitate, incapacitatea de a munci, de a face cel mai mic efort, sădită prin educaţie, îl distruge treptat orice năzuinţe, orice elanuri, dovedindu-se mai puternică chiar decît dragostea lui pentru Olga Ilinskaia. El îşi va încheia viaţa trist şi fără rost, trîndăvind pe divan, în timp ce Andrei Stolz omul activ al zorilor burgheziei, îi va lua locul în societate, în viaţa de familie ca soţ al Olgăi, în folosirea bunurilor materiale, ca administrator al moşiei lui Oblomov. Această antiteză are o semnificaţie simbolică, condamnînd oblomovismul ca un rău social ca un fenomen negativ pe care criticul democrat-revoluţionar Dobroliubov îl caracterizează astfel în articolul său „Ce este oblomovismul?": „Tipul lui Oblomov şi întreg oblomovismul reprezintă pentru noi ceva mai mult decît o simplă creaţie reuşită a unui talent viguros; avem în faţa noastră un produs al însăşi vieţii ruseşti, un simptom al vremii".

Literatura noastră de traduceri se îmbogăţeşte astăzi, cu prilejul împlinirii a 65 ani de la moartea lui Goncearov, cu o capodoperă a genului însemnărilor de călătorie „Fregata Pallada". În 1852 scriitorul a avut prilejul să facă o călătorie în jurul lumii pe bordul vasului „Pallada" în cadrul unei expediţii ştiinţifice. El şi-a consemnat impresiile într-un fel de jurnal de călătorie care cuprinde pagini interesante şi atrăgătoare despre viaţa diferitelor ţări şi popoare. Trecînd de-a lungul coastelor Europei, cu oprire în Anglia, vasul a parcurs Oceanul Atlantic şi Oceanul Indian, vizitînd insula Madera, capul Bunei Speranţe, Manilla, China, Japonia şi altele alte ţări şi ţinuturi. „Viaţa este minunată — nota între altele Goncearov — şi pentru că omul poate călători... O călătorie în ţări îndepărtate îţi îmbogăţeşte mintea cu privelişti fermecătoare cu întîmplări interesante, te ajută să cunoşti aevea ceea ce ştiai numai din auzite".

Iată de ce „Fregata Pallada", operă voluminoasă în două volume, reprezintă un şir întreg de tablouri pitoreşti, cu aspecte exotice sau din lumea civilizaţiei moderne, faţă de care autorul îşi pronunţă sentinţa. Prin simpatia caldă faţă de oamenii simpli din popor, răzbate critica ascuţită a sistemului colonialist, mascat sub fraze făţarnice sau predici religioase. Sublinînd valoarea artistică care îmbracă un bogat material faptic, observaţii şi aprecieri originale, Dobroliubov scria în legătură cu această carte că: „la tot pasul, în povestirea călătorului se simte vocea poetului, a romancierului, a scriitorului epic"...

Desfătare estetică pentru cititori, operele lui Goncearov în totalitatea lor sînt un tezaur de gîndire, de nobile sentimente şi adînci reflecţii, ţesute pe canavaua neasemuitei măiestrii a detaliului plastic şi a portretului uman de un autentic realism.

TAMARA GANE

Filme noi: „Primul eşalon"

Dintre numeroasele filme sovietice ce vor rula în curînd pe ecranele cinematografelor noastre face parte şi „Primul eşalon", o producţie recentă a studioului „Mosfilm".

Scenariul filmului, aparţinînd lui N. Pogodin, este inspirat din viaţa tinerilor plecaţi să desţelenească stepele pustii ale Kazahstanului în iarna aspră a anului 1954. La sovhozul „Berezovski" s-au strîns tineri veniţi din diferite oraşe ale Ţării Sovietelor. Ei înfruntă mari greutăţi în mijlocul naturii vitrege, dar, cu entuziasmul şi voinţa lor de muncă, reuşesc să întemeieze o aşezare statornică în acea regiune sălbatecă şi să înceapă marea acţiune de desţelenire pe care le-a încredinţat-o partidul.

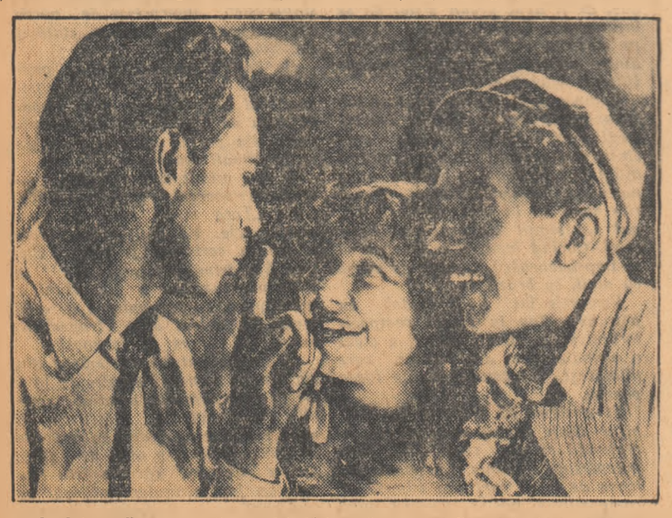

În fotografie: o scenă care-i înfăţişează pe eroii filmului: Aleksei Uzorov (O. Efremov), Monetkin (E. Bredun) şi Anea Zaloghina (I. Izviţkaia).

In întîmpinarea Lunii prieteniei romîno-sovietice

Acțiuni legate de specificul regiunii

Planul de desfășurare a Lunii prieteniei romîno-sovietice din acest an — întocmit de consiliul regional A.R.L.U.S. în colaborare cu consiliul sindical regional, comitetul regional U.T.M., filialele S.R.S.C. și A.S.I.T., sfatul popular, direcția regională a difuzării filmelor, comisia de femei etc. — prevede acțiuni numeroase și variate care, spre deosebire de anii trecuți, au un caracter larg de masă. Astfel, chiar deschiderea Lunii prieteniei se va face în Ploești, în orașe, și în toate centrele de raioane, prin adunări populare în aer liber.

Vom organiza o serie de acțiuni legate de problemele specifice producției din regiune. În fiecare întreprindere — cu prilejul constătuirilor de producție din luna octombrie — prin grija comitetului de întreprindere și a cercurilor A.S.I.T. — se va analiza felul în care se aplică experiența și metodele de muncă sovietice în întreprinderea respectivă și perspectivele de lărgire a folosirii acestei experiențe, luîndu-se în această direcție măsuri concrete, potrivit cu condițiile din fiecare întreprindere. Seciile din cadrul filialei regionale A.S.I.T., vor dezbate în această lună o serie de probleme ale experienței sovietice din diferite domenii de activitate, avînd în vedere ridicarea nivelului tehnic al producției industriale și agricole din regiunea Ploești. În lumina realizărilor din U.R.S.S., secția chimie, de exemplu, va dezbate problema chimizării gazelor, iar membrii A.S.I.T. din secția petrol vor avea o convorbire cu brigada de petroliști care au studiat timp de șase luni în regiunile petrolifere din Uniunea Sovietică problemele exploatării și prelucrării petrolului.

În cursul Lunii prieteniei se va intensifica activitatea de popularizare a superiorității sistemului colhoznic, sprijinindu-se astfel opera de transformare socialistă a agriculturii în țara noastră. Printre acțiunile inițiate în acest scop este și conferința „Avantajele aduse țărănimii muncitoare de colectivizare, în Uniunea Sovietică", conferință ce se va ține în cursul lunii octombrie la căminele culturale.

O deosebită atenție se va da în această perioadă manifestărilor organizate în rîndul intelectualilor. Filiala Societății științelor medicale din regiune, va dezbate o comunicare cu tema: „Contribuția medicinei sovietice la dezvoltarea medicinei din R.P.R." Această comunicare va fi dezbătută și în subfiliale'e din orașele Cîmpina, Tîrgoviște, Buzău și R. Sărat. În orașele Ploești, Buzău, Cîmpina, Tîrgoviște și R. Sărat se vor organiza adunări ale corpului didactic în cadrul cărora vor fi dezbătute comunicările legate de aplicarea experienței pedagogice sovietice în țara noastră.

Pentru popularizarea cărții sovietice, în fiecare oraș și comună din regiune se vor amenaja standuri și expoziții de cărți, iar în ziua de 21 octombrie se va organiza în întreaga regiune „Ziua difuzării cărții sovietice". În Ploești se va organiza o seară de satiră și umor din literatura clasică rusă și sovietică cu sprijinul actorilor din localitate. La termocentrala „Gh. Gheorghiu-Dej" din Doicești se va organiza o consfătuire cu cititorii romanului „Căutătorii" de D. Granin, iar în orașul Tîrgoviște se va organiza o manifestare literar-cinematografică unde se va face prezentarea cărții lui A. M. Gorki „Mama", urmată de prezentarea filmului turnat după această carte.

Pentru stimularea echipelor artistice de a folosi caietele culturale A.R.L.U.S. vom organiza în această perioadă un concurs cu premii pentru cel mai bun spectacol artistic dedicat prieteniei romîno-sovietice.

Un loc special în acțiunile Lunii prieteniei romîno-sovietice din acest an îl ocupă popularizarea ajutorului Uniunii Sovietice dat țării noastre. Se vor organiza expoziții cu fotografii care să prezinte contribuția ajutorului primit din partea Uniunii Sovietice la dezvoltarea economică a regiunii Ploești.

Acțiunile prevăzute în rîndul tineretului și femeilor în cadrul Lunii prieteniei sînt mai numeroase ca în anii trecuți. Printre altele, în școli se va organiza un concurs literar, de desen și lucru manual cu tema „Prietenia romîno-sovietică". În rîndul femeilor, în colaborare cu comisiile de femei, se vor organiza reuniuni, cîrci, șezători și alte forme de activitate în cadrul cărora vor fi dezbătute diferite probleme ale activității femeii sovietice în familie, în producție și pe tărîm obștesc.

Consiliul regional A.R.L.U.S. Ploești va sprijini toate aceste acțiuni, prin participarea tuturor membrilor consiliului. În acest scop, fiecare membru din consiliu va avea cîte o sarcină concretă. La fel se va proceda și cu consiliile raionale. Un sprijin consistent ne vor da tovarășii care au studiat sau au călătorit în Uniunea Sovietică. Toți aceștia vor participa la manifestările variate din această perioadă, împărtășind cele ce au învățat și văzut în U.R.S.S.

FRIGIOIU MARIN
secretar al consiliului regional A.R.L.U.S. Ploești

Cu sprijinul unui larg activ obștesc

Consiliul regional A.R.L.U.S. Galați a început din vreme pregătirea manifestărilor din Luna prieteniei. Anul acesta planul de muncă se axează pe popularizarea politicii de pace dusă de U.R.S.S., a relațiilor de veacuri romîno-ruse, a științei și tehnicii sovietice. Desfășurarea acestor acțiuni are la bază istoricele documente ale celui de-al XX-lea Congres al P.C.U.S. și ale celui de-al II-lea Congres al P.M.R. Consiliul regional acordă o atenție deosebită deschiderii Lunii prieteniei romîno-sovietice, care se va face prin organizarea de manifestări cu caracter popular în orașele Galați, Brăila, Focșani, Tecuci, ca și în toate satele regiunii.

În scopul popularizării noilor cuceriri ale științei și tehnicii sovietice, Consiliul sindical regional, A.S.I.T. și A.R.L.U.S. vor organiza, în întreprinderi și în unitățile agricole socialiste, referate, conferințe, schimburi de experiență, demonstrații practice, iar în cluburi și cămine culturale întîlniri cu fruntași în producție, fruntași ai recoltelor bogate. Aceștia vor vorbi despre rezultatele obținute ca urmare a aplicării experienței sovietice. De asemenea, se vor desfășura acțiuni în colaborare cu S.R.S.C. și cu filiala Societății științelor medicale.

La cunoașterea experienței sovietice în dezvoltarea agriculturii și la pătrunderea acestei experiențe în satele noastre vor contribui materialele special elaborate de consiliul regional. Aceste materiale vor fi susținute de tehnicieni și ingineri agronomi, organizîndu-se, totodată, vizite la gospodăriile agricole colective din regiune. „Cum ne-a ajutat experiența sovietică în mărirea producției industriale și agricole" — va fi tema unui concurs cu premii.

În centrele raionale și în orașe vor fi organizate — cu prilejul „Săptămînii cărții sovietice" — expoziții și bazare, în cadrul cărora se vor prezenta zilnic diferite lucrări literare sovietice. Iar în cluburi, în cămine culturale și biblioteci, se vor face recenzii și vor avea loc seri literare și șezători literare.

În cadrul săptămînii consacrate filmului, muzicii și teatrului sovietic, orchestrele simfonice din Galați și Focșani, ca și orchestrele populare din orașele Brăila și Tecuci, vor prezenta concerte de muzică clasică rusă și sovietică. Teatrele de stat din Galați și Brăila, vor prezenta mai multe piese sovietice.

Consiliul regional A.R.L.U.S., U.T.M., C.C.F.S. și secția de învățămînt și-au propus să organizeze în Luna prieteniei un bogat program de manifestări în școli și în rîndul tineretului. În școli se vor organiza șezători literare, ghicitori, conferințe, recenzii, un concurs literar și de desen pe tema prieteniei romîno-sovietice, un concurs al cîntecului și dansului sovietic, un larg schimb de scrisori și fotografii cu elevii sovietici. Iar cu prilejul Zilei Comsomolului Leninist se vor organiza, între 21-29 octombrie, „Zilele prieteniei cu tineretul sovietic".

Pentru realizarea cu succes a acestor manifestări, de cea mai mare importanță este antrenarea unui larg activ obștesc cu sarcini concrete, în scopul desfășurării în cît mai bune condiții a acțiunilor din cadrul Lunii prieteniei romîno-sovietice. Activul organizațiilor A.R.L.U.S. din regiunea Galați este hotărît să depună tot elanul în desfășurarea unei vii și susținute activități, pentru a asigura manifestărilor din Luna prieteniei romîno-sovietice un deplin succes.

NICOLAE ZBURĂTURĂ
șeful secției culturale a consiliului regional A.R.L.U.S. Galați

Intr-un mare centru industrial

In orașele Orăștie, Ilia, Brad din regiunea Hunedoara, pregătirile de organizare a serbărilor populare, care vor marca deschiderea Lunii prieteniei, au început încă de pe acum. La Combinatul siderurgic „Gh. Gheorghiu-Dej", mina Teliuc, Atelierele C.F.R. Simeria ș.a., formațiile artistice pregătesc, de asemenea, programe speciale pentru serbările prieteniei romîno-sovietice ce vor avea loc în 10 din cele mai mari întreprinderi din regiune.

Deoarece regiunea Hunedoara este un mare centru industrial, cu acest prilej vor fi organizate și acțiuni pe ramuri de muncă, pe specialități. În sectoarele miniere din Valea Jiului, ingineri și tehnicieni care au studiat în Uniunea Sovietică vor vorbi despre viața și munca minerilor din U.R.S.S. În cluburile și colțurile roșii de la combinatul siderurgic din Hunedoara se vor organiza convorbiri pe tema „Folosirea energiei atomice pentru îmbunătățirea condițiilor de lucru ale muncitorilor sovietici". Muncitorii fruntași de la uzina Călan și de la atelierele C.F.R. Simeria, care în munca lor folosesc adesea experiența sovietică, vor împărtăși — în cadrul unor zile de odihnă colective — din experiența lor în aplicarea metodelor de muncă înaintate.

Pentru a face cît mai cunoscute noutățile tehnicii sovietice, organizațiile sindicale și filiala A.S.I.T. vor organiza „Zile ale răspîndirii și popularizării tehnicii sovietice". În această privință cercurile A.S.I.T. au și întocmit unele referate ca: „Ultimele realizări ale tehnicii miniere din Uniunea Sovietică și aplicarea acestora în minele din Valea Jiului". „Metode noi de muncă folosite de siderurgiștii sovietici" etc. La sate, se vor organiza în Luna prieteniei romîno-sovietice convorbiri despre traiul colhoznicilor, despre organizarea muncii în colhozuri, despre felul cum pot fi obținute recolte bogate. Ziua de 28 octombrie de pildă, va fi denumită „Ziua micuriniștă".

În Luna prieteniei în regiunea Hunedoara se va desfășura și un concurs cu premii denumit „Cel mai bun interpret al poeziei, cîntecului și dansului sovietic".

Numeroase alte acțiuni vor avea loc în rîndul intelectualilor și în școli. Profesorii vor discuta despre pedagogia sovietică, iar pentru elevi se vor organiza seri literar-muzicale, seri de club, precum și concursuri de desen și lucru de mînă pe tema prieteniei romîno-sovietice.

Măsurile care vor fi luate pentru realizarea acestui bogat program au fost dezbătute în cadrul unei ședințe plenare a consiliului regional A.R.L.U.S. la care au participat reprezentanți ai organizațiilor de masă, ai instituțiilor de cultură regionale, precum și secretarii consiliilor raionale A.R.L.U.S.

Manifestări variate

Biroul consiliului raional A.R.L.U.S Făgăraș se preocupă de varietatea manifestărilor din Luna prieteniei romîno-sovietice.

Astfel, va avea loc un concurs de recenzii de filme organizat în colaborare cu cinematograful „Filimon Sîrbu" din localitate și secția culturală raională. În colaborare cu C.C.F.S. s-a organizat desfășurarea „Ștafetei prieteniei" pornită din cinci colțuri ale raionului spre centru, fiind dusă de motocicliști, bicicliști, ambarcațiuni pe Olt și atleți, la care vor participa asociațiile sportive din raion ca: „Energia", „Progresul", „Constructorul", „Voința" și „Steaua Roșie".

Tot în acest timp, comisia A.R.L.U.S. de pe lîngă tribunalul local pregătește „Un proces literar" asupra cărții sovietice „Ivan Ivanovici", pe care o va prezenta în cadrul Lunii prieteniei.

De asemenea, o serie de comisii A.R.L.U.S. se pregătesc în vederea organizării diferitelor acțiuni, ca simpozioane, jurnale vorbite, seri literare.

BUCUR STOICIU
corespondent voluntar

Un concurs cu premii

Cu prilejul Lunii prieteniei romîno-sovietice din acest an, Consiliul General A.R.L.U.S. organizează un concurs de jocuri distractive pe tema: „Să cunoaștem Uniunea Sovietică".

Jocurile sînt publicate într-o broșură ce va fi pusă în vînzare prin centrele de difuzare a presei cu începere de la 5 octombrie și ele constă în rezolvarea de cuvinte încrucișate, de monoverbe, criptograme, golfuri de cuvinte ș.a.

Broșura cuprinde și condițiile de participare la acest concurs. Pentru cele mai bune soluții, participanții vor primi, ca premii, aparate de radio, aparate fotografice, ceasuri, cărți, discuri de muzică sovietică și un premiu special — o călătorie în Uniunea Sovietică.

Secretele ucrainenilor

ALEKSANDR MIHALEVICI

De curînd am făcut o călătorie de cîteva mii de kilometri prin Ucraina. Acolo am văzut multe lucruri și mi-am amintit adesea de o scrisoare venită de la un tovarăș de pe Don.

„Acuma sîntem în întrecere cu ucrainenii — se spunea în scrisoare — așa că tu, frate, vorbește-ne despre secretele voastre, împărtășește-ne din experiența voastră, care ar putea să ne fie și nouă de folos...".

„Secretele" agricultorilor de pe Don sînt, în general, identice cu ale ucrainenilor: pretutindeni se constată acum un flux furtunos de forțe proaspete, crește ceva nou, uneori neașteptat, e atîta bogăție, formele de manifestare a inițiativei locale sînt atît de variate, încît fiecare observație atentă poate deveni cu adevărat folositoare, poate avea efectul pe care îl are petrolul turnat pe foc, în cazul nostru — pe focul aprins de bătălia întrecerii.

Colhoznicul ucrainean dezvoltă acum ramuri ale agriculturii republicii care în trecut au fost neglijate — cultura porumbului și creșterea vitelor. Țara întreagă se interesează de marile transformări ce se petrec în răsărit — Siberia și Kazahstanul își măsoară azi recolta nu în milioane, ci în miliarde de puduri de cereale. Iar în întîmpinarea acestor copleșitoare torențe de cereale a și pornit noua bogăție a Ucrainei. Niciodată republica nu a produs pe lîngă grîne, zahăr, in, legume și fructe, atîta lapte, unt, carne...

Îmi amintesc cum cu trei ani în urmă în Ucraina se răspîndise o veste îmbucurătoare: apăruse o regiune fruntașă în producția de lapte. Era regiunea Herson, care realizase un nou record — 1.500 kg de lapte de la o vacă, ca medie pe întreaga regiune. Și de ce se bucurau atîta? Pentru că în ultimii zece ani nici un colhoz din țară nu obținuse în medie de la o vacă mai mult de 1.000—1.070 kg de lapte. Regiunea Herson reușise să treacă prima această limită...

Și cînd te gîndești că azi același crescători de vite din regiunea Herson luptă din toate puterile pentru a birui în întrecerea cu vecinii lor din regiunile Nikolaev și Zaporojie! Acum ei tind spre o medie de 2.000 kg lapte muls de la o vacă.

Înainte, cele mai vestite mulgătoare purtau gloriosul titlu de treimiiste. Îmi amintesc de cunoscuta mulgătoare, Maria Savcenko din regiunea Sumi, care vreme îndelungată purtase singură acest titlu de cinste. Despre ea se țineau conferințe, cu ea se realizase un film, era aleasă întotdeauna în prezidii... Azi, numele ei stă alături cu alte sute de nume ale actualelor și „fostelor" treimiiste. „Foste" — deoarece cele mai bune mulgătoare ale Ucrainei obțin acum de la vacile îngrijite de ele cîte 7.000—8.000 kg de lapte într-un an.

Nu de mult, colhozul care ca premiu pentru succesele dobîndite în creșterea vițelor primea o limuzină, era considerat, dacă nu o excepție, în orice caz o raritate. Anul trecut, însă, în Ucraina au fost premiate în acest fel peste o mie de colhozuri. Dintre acestea, numai în raionul Harkov sînt 10, iar în Krîjopolsk și Vinnița — 20.

La plenara din septembrie 1955 a C.C. al P.C.U.S. a fost făcut un calcul îndrăznet dar realist, conform căruia urma să se realizeze cel puțin 260 de chintale de lapte la fiecare 100 hectare de pămînt arabil. Pe vremea aceea, multe colhozuri realizau cîte 30, 40, 50 chintale la 100 de hectare. ...Cei care reușeau să obțină cîte 150 chintale stîrneau invidia celorlalți. În cît timp vor reuși totuși să învingă distanța pînă la 100, apoi pînă la 200 și, în sfîrșit, pînă la 260 chintale de lapte la 100 de hectare? Multe gospodării sînt încă departe de cifra 260, dar acum ea nu mai sperie, ca înainte. Colhozuri care înainte realizaseră cîte 150 chintale depășesc acum și 300 chintale. În raionul Vinnița, toate colhozurile au realizat cîte 267 chintale de lapte la 100 de hectare de teren arabil.

Pînă nu de mult, succesele crescătorilor de porci din Irkleev constituiau mîndria Ucrainei. Pe întreg raionul, ei obțineau pe an cîte 5—6 chintale de carne de porc la 100 de hectare pămînt, ceea ce le dădea dreptul la titlul de fruntași. Dar cînd la plenara din septembrie s-au totalizat rezultatele și s-a hotărît că sarcina generală este să se producă anual cel puțin 30 de chintale de carne de porc la 100 de hectare, succesele crescătorilor de porci s-au ofilit cu totul. Dar nu pentru multă vreme. Încă din anul acesta în raionul Irkleev se dă lupta pentru 32 de chintale de carne de porc la 100 de hectare de teren arabil.

E adevărat că realizînd și acești indici, tot le va veni greu să se mențină pe locul de fruntași. Raioanele Zastavnovsk, Vinnița, Cernigov nu se vor limita la 32 chintale; aici se duce lupta îndîrjită pentru 40-45 chintale.

Colhozul „Kalinin" din regiunea Kirov nu era prea cunoscut înainte. Niciodată N. P. Tkacev, președintele acestui colhoz, nu se încumetase să-și măsoare forțele cu alți președinți ca Posmitnîi și Dubkovețki. Dar iată că colhozul „Kalinin" a reușit să îngrașe pînă la sfîrșitul anului trecut 1.100 porci, a obținut peste 45 chintale de carne de porc la 100 hectare de arătură, iar pînă în octombrie va obține cîte 72 chintale. Acum e rîndul lui Posmitnîi să-l ajungă pe Tkacev.

Întrebînd în regiunea Zaporojie cărui fapt se datoresc succesele obținute în creșterea cantității de lapte muls, am primit cîteva răspunsuri modeste: „Îndeplinim hotărîrile congresului", „Am început să îndrumăm ramura zootehnică cu mai multă pricepere". „Porumbul ne-a ajutat să îmbunătățim baza furajeră". Iar cînd am lărgit discuția, am aflat că de această problemă s-au ocupat toți — de la mic pînă la mare. Să mai fi existat oare cîndva asemenea întrecere în zootehnie? Mulți dintre cei cu care am discutat sînt convinși că pînă acum nu au fost folosite încă toate rezervele și că adevărata întrecere în ramura creșterii vițelor abia începe.

În regiunea Lvov succesele obținute în această direcție nu ating deocamdată succesele crescătorilor de vite din Zaporojie. La Lvov am asistat însă la elaborarea unui plan grandios de viitor în ce privește creșterea vițelor.

— În regiunea Lvov putem obține o productivitate a vițelor tot atît de mare ca cea realizată în Olanda — ne spune secretarul comitetului regional de partid. Patru-cinci mii de kilograme de lapte ca normă medie anuală pentru fiecare vacă — aceasta este un lucru realizabil. Trebuie însă să scăpăm de rutină, de inerție! Oare noi nu știm cum să îngrijim pășunile, cum să îmbunătățim componența botanică a fînului, să lărgim semănăturile de trifoi și lucernă? Toate acestea vor constitui o bogăție nemaiîntîlnită în regiunea Lvov. Oare nu s-au ridicat mulgătoare vestite ca cincimiista Omelko și prietenele sale pe care nu le sperie întrecerea cu olandezii?

...Din nou la drum. Pînă departe, la orizont, se întind adevărate păduri de porumb.

— În Ucraina, porumbul produce lapte și face să crească carne de porc — afirmă Makar Kuzmici Dudcenko, președintele colhozului din Novo-Vorontovka, regiunea Herson. Omul acesta a văzut multe în viața lui și încă din tinerețe, pe cînd servea în flotă, își spunea „cazacul Dudka". Și, într-adevăr, oriunde te-ai duce „secretul verde" nu cunoaște granițe. Și unde am fi putut să-l fotografiem pe „cazacul Dudka" dacă nu în mijlocul unui cîmp cu hibrizi de porumb? Însuși Makar Kuzmici recunoaște:

— Citeodată, cînd mă năpădește plictiseala, mă refugiez în acest cîmp... Mă înțelegi, pe cuvînt că mă înțelegi. Cîtă forță!

Iar după un ușor oftat, adăugă visător:

— Ce credeți, recoltăm cîte 60 de chintale la hectar? Sau poate chiar 70?

De pe aceste cîmpuri culegem nu numai porumb ci și cîntece. Vorbirea populară înaripată a unit strîns două noțiuni: „porumbul" și „belșugul".

Kilometru după kilometru se întinde drumul lung, nesfîrșit, și la fiecare kilometru auzi un cîntec, o strigătură nouă pe care șoseaua le contopește într-un cîntec măreț, înțelept, dătător de forțe.

OȚEL DIN STICLĂ

Lamela ușoară, aurie, se îndoaie, la forma unui arc și apoi sare ca un resort fără să se frîngă. Încerci s-o rupi și nu reușești, deși nu întrece grosimea unei foi obișnuite de hîrtie.

Să fie oare oțel și încă din cel mai bun?

Nu este greu să te înșeli și totuși lamela aurie a cărei elasticitate îți amintește oțelul este din sticlă, mai bine spus un material nou, obținut din fibre de sticlă încleiate cu rășini sintetice. Judecînd după calitățile sale, acest „furnir" de sticlă nu este cu nimic inferior oțelului.

Iată și cum a fost fabricată această substanță nouă care poate înlocui metalul. Într-un mic cuptor electric, montat pe un cărucior mobil, se topește sticla. Curgînd prin niște orificii aflate în pereții cuptorului, sticla se transformă în fibre fine care sînt imediat înmuiate în rășină sintetică și înfășurate în straturi pe un cilindru.

Noul material a fost supus unor amănunțite analize și încercări. S-a constatat astfel că poate fi folosit cu succes în ramura construcțiilor, în industria electrotehnică, chimică și petroliferă. Din el se pot construi caroserii elegante și rezistente pentru vagoanele de pasageri, cisterne auto și de cale ferată, conducte de petrol, caroserii de automobil și nave de mic tonaj, case prefabricate, armătură pentru beton, mobilă, geamantane și multe altele.

Constructorii de mașini electrice apreciază mult „oțelul" din sticlă, care a și început să fie folosit la izolarea rotoarelor de turbogeneratoare de 25.000—150.000 kW și a motoarelor instalate pe trenurile electrice.

Croială fără resturi

Pînă acum, în fabricile de confecții sovietice se făceau încercări de a se rezolva problema resturilor de țesături de la croit prin folosirea lor rațională. Un grup de inovatori de la Fabrica de confecții nr. 2 din Tiraspol, au pășit pe altă cale. Oare nu s-ar putea așeza materialul de croit în așa fel încît să nu rămînă resturi? Astfel a pus problema Mihail Sendik, lucrător în laboratorul fabricii.

Pentru rezolvarea acestei probleme, se cerea o muncă foarte migăloasă. Fabricile textile produc adesea țesături care deși sînt identice ca model și calitate, se deosebesc totuși la lățime și lungime. Apoi la fabricile de confecții, se lucrează cu modele și dimensiuni de îmbrăcăminte diferite. Desigur că după calcule îndelungate, fiecare bucată de material poate fi croită fără deșeuri. Însă aceste calcule nu pot fi făcute în secțiile de croit. Iată de ce la fabrica din Tiraspol a fost reorganizată munca secțiilor pregătitoare. În aceste secții, în funcție de destinația și dimensiunile fiecărei bucăți, se alcătuiește un plan precis de croit. Pentru aceasta, au fost alcătuite niște tabele în care se cuprind date pentru aproape toate cazurile care interesează pe croitori.

Cartoteca ce se află acum în secția de pregătire este rodul muncii colective a inginerului șef al fabricii, a șefului secției de pregătire, a șefului secției experimentale și a unor tineri specialiști. Folosind indicii acestei cartoteci, lucrătorii pot alcătui ușor rețete exacte de croit fără resturi.

Acum, cînd bucățile sînt trimise din secția pregătitoare în secția de croit, ele sînt însoțite de indicații precise asupra felului cum urmează a fi ele croite. Nu se mai trimite la magazie nici o bucățică de țesătură.

Noua metodă de croit a contribuit la ridicarea productivității muncii și la reducerea prețului de cost al producției. Numai anul trecut, s-au confecționat din metrajul economisit 12.000 cămăși bărbătești, 8.000 perechi de pantaloni, 4.000 costume de copii și alte articole de îmbrăcăminte și lingerie. În întrecerea socialistă unională din anul trecut, colectivul a primit trei premii. Într-un singur an fabrica a primit de trei ori titlul de onoare de întreprindere care dă producție de calitate și realizează productivitate înaltă.

La sfîrșitul anului trecut, au venit la Tiraspol pentru schimb de experiență reprezentanți ai Fabricii „Krasnaia rabotnița" din Leningrad și ai Fabricii „Krasnaia șveia" din Moscova. Noua metodă se aplică acum și la Fabrica de confecții din orașul Bălți.

Fabrica de confecții nr. 2 din Tiraspol a ocupat primul loc și în întrecerea socialistă unională pe trimestrul I din 1956. Colegiul Ministerului Industriei Ușoare al U.R.S.S. a analizat și a aprobat inițiativa lucrătorilor de la Fabrica de confecții din Tiraspol. S-a luat hotărîrea ca experiența acestei fabrici să fie cunoscută și aplicată de toate întreprinderile de confecții din U.R.S.S.

IN TUNDRĂ?

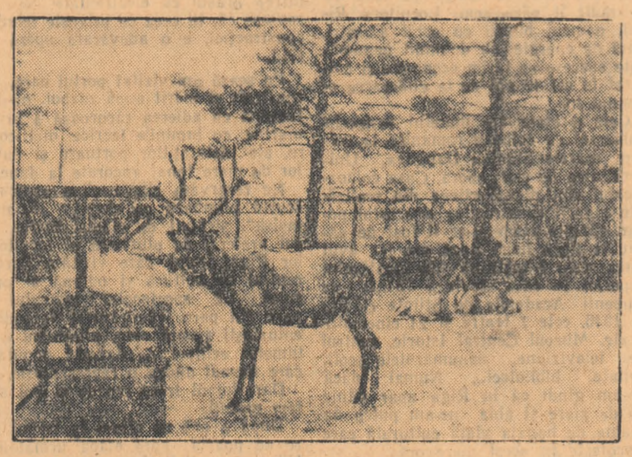

Imaginea din clișeu n-a fost luată undeva, în tundra polară, ci la Expoziția Agricolă Unională din Moscova.

Maralii și renii pestriți din pavilionul „Vînătoarea și creșterea animalelor cu blană" au fost aduși din sovhozul „Sebalin", ținutul Altai.

Creșterea renilor pestriți este o nouă ramură a zootehniei sovietice. Peste 20 de ferme mari au fost create special pentru aceasta.

După 25 de ani

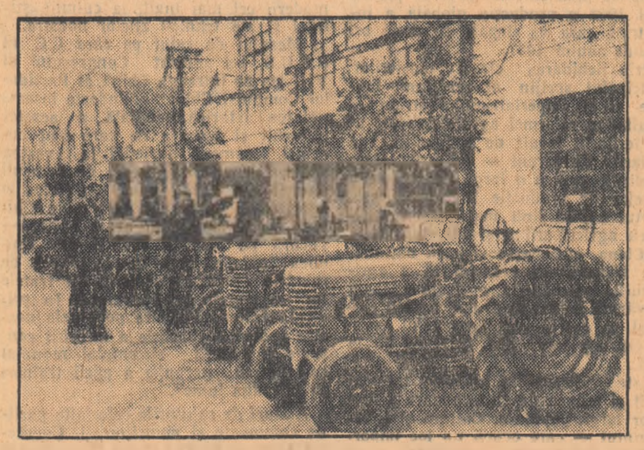

În cursul acestei veri la Uzina de tractoare din Harkov s-a desfășurat Festivalul tineretului în cinstea celei de a douăzecișicincea aniversări a uzinei. Început din primăvară, festivalul a cuprins tot tineretul uzinei. Ștafeta inovatorilor, înfrumusețarea uzinei, activitatea artistică, toate acestea au fost organizate de către tineretul uzinei.

Uzina de tractoare „Ordjonikidze" din Harkov, vlăstar al primului cincinal, a dat la 1 octombrie 1931 primul tractor. Cînd a intrat în funcțiune, fabrica producea un singur tip de tractor, cu roți. Și iată că acum, numai într-o vară, entuziasmul tineretului și experiența celor bătrîni au reușit să dea două noi tipuri de tractoare: DT-54 modernizat și tractorul de prăsit cu motor diesel. Iar producția anuală de tractoare atinge cifre uriașe. Numai Ucraina Sovietică produce de trei ori mai multe tractoare decît Franța și Italia la un loc.

În fotografie: Noi tractoare speciale pentru lucrări horticole, în curtea uzinei, înainte de a fi expediate.

„Fiul dvs. s-a făcut sănătos..."

Leonea stătea nemișcat, iar pe fața lui de copil era întipărită o suferință adîncă. Mama căuta din răsputeri să-și consoleze fiul. Dar cum poți încuraja un copil de numai patru anișori, care nu este în stare nu numai să facă vreo mișcare sau să stea în picioare, dar nici măcar să șadă? Copilul a fost bolnav de poliomielită (paralizie infantilă) și a rămas cu o paralizie parțială a mușchilor de la mîini, picioare și gît...

— Doctore, oare așa va rămîne toată viața?

— Ne vom strădui să facem tot ce ne stă în putință. Îl vom interna în sanatoriul de copii „Aksai".

Leonea Andreanov a fost internat în sanatoriul „Aksai", aproximativ cu un an în urmă. În acest sanatoriu de copii, situat în Kazahstan, se duce o luptă dîrză împotriva complicațiilor ivite în urma poliomielitei epidemice. Consiliul de Miniștri al R.S.S. Kazahe a repartizat pentru acest sanatoriu o clădire minunată, o fostă casă de odihnă situată în apropierea orașului Alma-Ata, în împrejurimile pitorești ale munților Ala-Tau din Zailisk.

Sanatoriul este așezat în mijlocul unei livezi cu pomi fructiferi, cu alei umbroase, înțesate cu flori, cu aer tare de munte. Camerele sînt minunat amenajate în vederea tratamentului necesar bolnavilor. Spitalul are diferite laboratoare, cabinete de Roentgen și de gimnastică medicală, cabinete de fizioterapie, o sală de operație. Aici sînt internați circa 150 de copii bolnavi. În prezent, se construiesc clădiri special amenajate cu un bazin și săli pentru băi de nămol și băi termale.

La cabinetul de gimnastică medicală copiii vin cu plăcere. Energia acumulată în cele cîteva luni în care copiii au stat nemișcați, cere să fie epuizată. Spalierul, bicicletele fixate în podea, mingile multicolore, precum și celelalte aparate speciale îi distrează minunat pe copiii intrați în convalescență.

Sașa Kalinin, în vîrstă de patru ani, care pînă nu de mult era hrănit cu linguriță, a început acum să meargă singur, ținîndu-se cu o mînă de balustradă.

— Sașenka, ajunge pentru astăzi — i se adresează doctorul Gulzina Iusupovna Manbeeva, uitîndu-se la ceas.

— Dar eu mai vreau să merg. Și băiatul, întorcîndu-și privirile se desprinde de bară.

Manbeeva se uită cu atenție la copil.

— Bine, dragă, continuă dacă vrei! — Ea întinde brațele spre el. Sașa pășește acum fără să se țină. Un pas, doi, trei...

Asemenea fenomene se întîmplă la „Aksai" aproape zilnic. Astăzi, de pildă, Sașa Kalinin a fost acela care a pășit pentru prima oară singur. Iar Tomocika Kutaihina a făcut tot astăzi primii șapte pași singură, fără să se țină de ceva. Cu doi pași mai mult ca ieri! Iar Sașa Perevalov, care atunci cînd a fost internat nu putea nici măcar capul să-l țină drept, stă acum în pat și mănîncă singur.

Medicul ia în mînă fișa de tratament a lui Sașa Kalinin, fiul unei muncitoare din Alma-Ata, și însemnează: „Copilul a pășit singur!"

În spatele acestei fraze, al acestui semn de exclamație, stau luni întregi de cercetări și strădanii perseverente ale medicilor, ale surorilor de caritate și personalului sanitar.

Masaje, diferite tratamente de încălzire cu ajutorul curenților, al razelor unor lămpi puternice, bandaje cu parafină caldă, gimnastică, băi și multe alte procedee... Și iată că mușchiul slăbit începe să capete forță nouă, iar copilul mișcă treptat un picior, o mînă. Acum începe alt tratament, un alt gen de gimnastică, mai energică: bicicleta, exercitii la spalier, ridicarea unor greutăți; mușchii care mai dau oarecari speranțe trebuie neapărat puși în mișcare, iar succesele obținute trebuie și mai mult dezvoltate... Și, în sfîrșit, copilul reușește să facă primul pas după boală.

Desigur că nu întotdeauna totul decurge atît de simplu. Uneori, medicii se zbat luni de-a rîndul cu boala: nici căldura, nici masajele, nici gimnastica nu ajută la înfrîngerea paraliziei mușchiulare. Dar nici în asemenea cazuri medicii nu se descurajează. În cabinetul de tratament au fost instalate acum două aparate electrice noi: unul pentru electro-diagnostice și unul pentru electro-stimularea mușchilor.

— Aduceți, vă rog, pe băiețelul din salonul nr. 3 — se adresează sanitarilor șeful cabinetului de fizioterapie, Liubov Pavlovna Pașkova.

Tînărul Volodea Z... care a avut o formă acută de poliomielită este așezat cu multă băgare de seamă pe masă. Apoi, medicul pune în funcțiune aparatul și apucînd un electrod în formă de creion, îl plimbă încetișor pe picioarele, mîinile și umerii anchilozați ai copilului. Deodată pe tabloul aparatului se aprinde o lampă. Acesta e un semn bun! Înseamnă că mușchiul respectiv nu e complet „pierdut" și în el mai licărește o formă de viață care nu poate fi observată cu ochiul liber. La indicația medicului, sora de caritate notează acest fapt în buletinul medical al copilului. Chiar de mîine va începe tratarea acestor mușchi „semivii" — cum îi numesc medicii — cu ajutorul curenților electrici. Primii curenți electrici slabi produc prima relaxare a mușchilor, iar apoi, cu ajutorul gimnasticii, mușchii se destind treptat, treptat.

— Dar sînt cazuri cînd nu puteți lupta cu boala? — l-am întrebat pe Lev Naumovici Kim, medicul șef al sanatoriului...

— Sînt — îmi răspunse medicul cu mîhnire în glas. — Mai ales atunci cînd copilul care a suferit de poliomielită este internat după cîțiva ani de la boală. Rezultatele cele mai eficace se pot obține cel mult după 5—6 ani de la terminarea bolii. Odată trecut acest termen, restaurarea mușchilor atrofiați devine foarte dificilă și uneori chiar fără rezultat. Uneori trebuie să apelăm la intervenții ortopedice. Chirurgul nostru Istuse Urazakovici Urazakov, care face transplantarea mușchilor și alte operații complicate, a salvat mulți copii condamnați la infirmitate pe viață.

Ne plimbam cu medicul șef prin parcul sanatoriului. De departe, din spre aleile pline cu flori, răsuna clinchetul argintiu al glasurilor de copii. Vara, copiii își petrec toată ziua la aer curat, unii se plimbă singuri, pe alții îi aduc cu pătucurile pe terasa însorită. Și aceasta este o metodă de tratament — climatologia.

Cei intrați în convalescență se joacă într-o poiență pitorească. Copiii arată foarte bine, sînt grăsuți, cu obrajii rumeni.

— Da, copiii se îngrașă la noi — spune medicul șef. Mîncare bună și multă, bogată în vitamine, aer curat de munte, toate acestea ne ajută în lupta noastră. În decurs de un an și jumătate, au fost internați la noi circa 300 de copii. Anul trecut, din 170 de copii, 31 au plecat complet sănătoși, iar restul într-o stare cu mult mai bună decît cea în care au venit aici...

Deodată el se oprește din vorbă, iar fața lui se luminează. În spre el aleargă un băiat înalt, îmbrăcat într-un costum de marinar.

— Nenea Kim! Am venit cu mama în vizită.

— Leonea Andreanov! Ce băiat voinic te-ai făcut!

Doctorul ia în brațe copilul și cu mișcări repezi, începe să-i pipăie picioarele, apoi îi leagă șiretul de la gheata specială ortopedică. Și iat-o și pe mama lui, abia respirînd de alergătură.

— Băiatul meu a fugit atît de repede cînd v-a văzut, încît abia de am putut să-l ajung — spune ea rizînd.

— Leonea a fost internat la noi — îmi povestește Lev Naumovici. — După o serie de tratamente el a putut să stea drept, apoi să meargă, dar nu era însănătoșit complet. După cum vedeți, însănătoșirea s-a produs mai tîrziu. Așa se întîmplă adeseori. Vă felicit — spune doctorul adresîndu-se mamei lui Leonea. — Cel mult peste trei luni o să-i putem scoate gheata ortopedică. Fiul dvs. s-a făcut sănătos!

Medicul îl lasă jos pe Leonea și copilul aleargă pe aleea peste care se revarsă amurgul blînd al serii.

I. ILICEVA

SĂPTĂMÎNA

Şapte ani de la proclamarea Republicii Populare Chineze

In ziua de 1 octombrie a anului 1949 a fost proclamată Republica Populară Chineză, rod al luptei poporului chinez, care, sub conducerea Partidului Comunist, a scuturat jugul feudal şi a înlăturat exploatarea colonialistă, croindu-şi drum liber spre o viaţă nouă.

Cu sprijinul frăţesc al Uniunii Sovietice, poporul chinez a păşit cu hotărîre pe calea socialismului. Prietenia de nezdruncinat între poporul chinez şi poporul sovietic, constructor al comunismului, reprezintă o garanţie a înfloririi noului stat democrat-popular chinez, un factor activ al întăririi păcii în lume. Acest lucru a fost deseori subliniat de preşedintele C.C. al Partidului Comunist Chinez, Mao Tze-dun. Ajutorul cu adevărat dezinteresat acordat de poporul sovietic Chinei noi — a arătat Mao Tze-dun — a accelerat refacerea şi dezvoltarea economiei Chinei, are o mare însemnătate pentru înfăptuirea primului plan cincinal chinez.

In răstimpul de şapte ani, poporul chinez a repurtat numeroase succese în reconstruirea socialistă a ţării.

Mari realizări au fost dobîndite pe tărîmul industrializării socialiste. In 1949, producţia industriei de stat reprezenta doar 26,3 la sută din întreaga producţie a industriei ţării. In 1952, ea s-a ridicat la 41,5 la sută iar în 1955 ea era de 51,3 la sută. In prezent, producţia industrială a Chinei a crescut de patru ori în comparaţie cu nivelul anului 1949. Cel de-al doilea plan cincinal prevede pentru anul 1962 o producţie globală a industriei, care va depăşi de două ori nivelul anului 1957.

Prin lichidarea clasei moşierilor, principalul sprijin al reacţiunii feudale şi al imperialismului străin — rezultat al reformei agrare aplicate pe un teritoriu locuit de o jumătate de miliard de ţărani — au fost create condiţiile pentru o largă dezvoltare a forţelor de producţie în agricultură. Faptul că, în linii mari, cooperativizarea agriculturii a şi fost terminată în China, oglindeşte victoria obţinută în transformarea socialistă a agriculturii. Producţia agricolă globală prevăzută de cel de-al doilea plan cincinal va creşte faţă de nivelul producţiei agricole din 1957, cu 35 la sută.

Este ridicată la un nivel tot mai înalt şi munca de culturalizare a maselor largi, populare. Cultura şi învăţămîntul — care ocupă un loc important în construcţia socialistă — au realizat în R. P. Chineză progrese uriaşe. Dacă comparăm datele din anul 1949 cu cifrele de plan ale acestui an, se poate constata că numărul studenţilor din institutele de învăţămînt superior a crescut de la 116.000 la 380.000, al elevilor şcolilor medii de la 1.268.000 la 5.860.000, al elevilor şcolilor elementare de la 24.390.000 la peste 57.700.000. Tirajul total al cărţilor tipărite anul acesta a atins 1.600.000.000 de exemplare, faţă de aproximativ 100 de milioane, cifră consemnată în prima perioadă de după eliberare.

Pe plan internaţional, prestigiul de care se bucură tot mai mult China nouă reprezintă un aport de seamă la cauza păcii şi prieteniei între popoare.

Marele avînt cu care oamenii muncii chinezi au pornit la construirea vieţii noi în patria lor stă la baza tuturor acestor succese. In lumina acestor succese s-au desfăşurat lucrările celui de al VIII-lea Congres al comuniştilor chinezi care oglindeşte hotărîrea poporului — clipă cu clipă afirmată — de a face din ţara sa un mare stat socialist.

Luminoasele perspective pe care le deschide poporului chinez dezvoltarea mai departe a victoriilor lui de pînă acum, nemărginitele sale posibilităţi creatoare, sprijinul Uniunii Sovietice şi al celorlalte ţări frăţeşti în realizarea măreţului ţel ce-l însufleţeşte, toate acestea sînt subliniate de tovarăşul Mao Tze-dun în cuvîntul de deschidere a Congresului: „Sînt convins — a spus preşedintele C.C. al Partidului Comunist Chinez — că forţele poporului chinez eliberat sînt nelimitate şi inepuizabile. In afară de aceasta ne bucurăm de ajutorul marelui nostru aliat — Uniunea Sovietică — şi al celorlalte ţări frăţeşti, de sprijinul tuturor partidelor frăţeşti şi al tuturor simpatizanţilor noştri din întreaga lume. Nu avem nicidecum sentimentul că sîntem singuri. In felul acesta, fără îndoială că vom putea transforma pas cu pas ţara noastră într-o mare putere industrială socialistă".

Lucrările Congresului au subliniat caracterul legăturilor ce unesc poporul chinez de poporul sovietic. „Alianţa frăţească şi prietenia de nezdruncinat a popoarelor sovietic şi chinez — a spus, în cuvîntarea sa, conducătorul delegaţiei P.C.U.S., tovarăşul A. I. Mikoian — reprezintă un adevărat model de internaţionalism proletar. Noi am auzit vorbindu-se în China astfel: hainele mai bune sînt cele noi, iar prietenii mai buni sînt cei vechi. Noi vă sîntem prieteni vechi".

Colaborarea cu adevărat frăţească dintre aceste două mari popoare oferă un grăitor exemplu de relaţiile existente în sînul comunităţii socialiste.

Colaborarea în domeniul tehnicii şi ştiinţei dă poporului chinez putinţa efectuării unui adevărat salt — al trecerii revoluţionare de la înapoierea tehnică din trecut la nivelul modern cel mai înalt, la culmile ştiinţei şi ale tehnicii zilelor noastre.

Mesajul de salut pe care C.C. al P.C.U.S. l-a adresat Congresului al VIII-lea pe întreaga Chină al Partidului Comunist Chinez oglindeşte însemnătatea istorică-mondială a acestei prietenii şi bucuria de care sînt cuprinşi oamenii sovietici la vestea fiecărui succes înregistrat de oamenii muncii din China nouă. „Victoriile istorice ale Republicii Populare Chineze — se spune în acest mesaj — bucură pe oamenii muncii din Uniunea Sovietică şi le umple inimile de mîndrie pentru prietenul şi fratele lor — marele popor chinez. In prietenia frăţească dintre popoarele noastre vedem o chezăşie a întăririi continue a puterii sistemului mondial socialist, o garanţie a păcii trainice în întreaga lume".

Alături de salutările celorlalte partide comuniste şi muncitoreşti, Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Romîn arată, prin cuvîntul rostit de tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej, că poporul romîn, ca şi celelalte popoare ale comunităţii ţărilor socialiste, se bucură de marile realizări ale talentatului şi harnicului popor chinez ca de ale lui propriu. Intre Republica Populară Romînă şi Republica Populară Chineză s-au închegat strînse legături de prietenie, colaborare şi întrajutorare frăţească, întruchipare vie a relaţiilor de tip nou statornicite între ţările socialiste. „La temelia prieteniei celor două popoare, romîn şi chinez — a spus primul secretar al C.C. al P.M.R. — stă comunitatea de năzuinţe şi ţeluri ale partidelor noastre, comunitatea sistemelor sociale, hotărîrea neclintită de a întări indisolubila unitate internaţionalistă a ţărilor sistemului socialist, de a consolida pacea între popoare. O astfel de prietenie este cu adevărat de nezdruncinat!".

Poporul romîn, alături de toate popoarele lumii, participă la sărbătorirea celei de a 7-a aniversări a proclamării R. P. Chineze şi se bucură, deopotrivă, de victoriile repurtate de marele popor chinez în construcţia economică şi de stat.

Cu prilejul marii sărbători, poporul romîn urează poporului chinez noi şi tot mai strălucite succese pe drumul construirii unei vieţi luminoase, fericite.

După conferinţa de la Londra

Urmărind cu interes evoluţia problemei Suezului, omul de pe stradă ştie că nu e vorba numai de securitatea vaselor care trecînd prin canal transportă petrol iranian pentru Anglia, că nu e vorba numai de drumul cel mai avantajos pentru utilajul petrolifer romînesc spre Indonezia, şi nici numai de scurtarea cu mii de kilometri a drumului din Marea Mediterană spre Oceanul Indian. Problema are implicaţii mai vaste şi evenimentele se precipită cu repeziciune. Prima conferinţă de la Londra a fost urmată de cea de a doua: ameninţările făţişe la adresa Egiptului au fost camuflate în proiectele „Asociaţiei beneficiarilor Canalului de Suez"; bazele militare engleze şi franceze din apropierea Suezului au primit noi întăriri. Dar, proferind ameninţări şi căutînd aliaţi pentru acţiunile lor războinice, Anglia, S.U.A. şi Franţa îşi fac un deserviciu: ele se demască în faţa lumii ca adepte ale rezolvării prin forţă a problemelor internaţionale litigioase, pun şi mai mult în evidenţă prăpastia care desparte politica guvernelor lor de năzuinţele popoarelor iubitoare de pace. Din cancelariile Londrei şi Parisului a pornit ordinul ca piloţii englezi şi francezi să părăsească zona Suezului. Aceasta însă n-a avut decît efecte contrarii celor scontate. Din numeroase ţări ale lumii — pînă chiar şi din S.U.A.! — numeroşi piloţi dintre cei mai calificaţi s-au declarat gata să lucreze pe Canal. Marile ziare apusene — a căror stipendiere de către foştii acţionari ai Suezului a fost dovedită — pot să găsească pretexte pentru a acuza Egiptul de tot felul de „încălcări". Replicile ziarelor din alte numeroase ţări însă — şi mai ales cele ale ziarelor arabe — care îşi afirmă deschis solidaritatea cu dreapta cauză egipteană, au spulberat de mult aceste încercări de susţinere a unei cauze nedrepte. Căutînd să intimideze pentru a salva ce se mai poate salva din interesele acţionarilor Canalului, guvernele occidentale au încercat să înjghebeze o conferinţă separată a 18 state pentru a impune constituirea „Asociaţiei beneficiarilor Canalului de Suez". Dar, impopularitatea acţiunilor „de pe poziţii de forţă" şi presiunea popoarelor, care au de spus un cuvînt în această problemă, au dus la un eşec al acestei conferinţe: din cei 18 chemaţi numai... 4 au găsit de cuviinţă să se ralieze „ideii" şi aceasta sub rezerva unor aprobări ulterioare...

Rezistînd uneltirilor şi presiunilor puterilor occidentale, Egiptul îşi atrage în aceste zile privirile şi simpatia întregii lumi. In apus se făceau în urmă cu cîteva zile pronosticuri sumbre: lipsite de sprijinul englez şi francez, vasele nu vor putea trece prin Suez. Nici unul din oamenii care se află în aceste zile în zona Canalului nu poate însă să confirme justeţea acestor pronosticuri. Pe Suez navigaţia se desfăşoară normal. Numărul vaselor care traversează Canalul nu numai că n-a scăzut, dar este chiar în creştere. Desigur, pilotarea prin Canal este o muncă grea şi istovitoare. Pînă acum, piloţii se schimbau la jumătatea drumului. Piloţii egipteni însă, fac drumul în întregime, fără să se schimbe şi ziarele egiptene pot să scrie cu mîndrie: „Am cîştigat o bătălie hotărîtoare". In sprijinul colegilor egipteni au sosit pe Canal piloţi sovietici, iugoslavi, romîni, greci, ceylonezi... Cu sprijinul solidar al popoarelor, Egiptul va cîştiga toate bătăliile...

Emiţînd ideea pentru convocarea unei conferinţe care să revizuiască Convenţia de la 1888 şi să elaboreze un nou statut al folosirii Suezului, Egiptul a şi întrunit aderenţa a peste 20 de ţări. Aceste ţări, interesate în buna desfăşurare a navigaţiei pe Canal, reprezintă un miliard şi jumătate de oameni. De glasul unit al acestor oameni va trebui să se ţină seama! De glasul unit al acestor oameni unii au şi început să ţină seama. Deşi „neoficiale", întrebările adresate lui N. A. Bulganin de către Kingsbury Smith, vicepreşedinte şi director general al agenţiei telegrafice americane „International News Service" arată aceasta. Cu toate acestea, după răspunsurile preşedintelui Consiliului de Miniştri al U.R.S.S., Departamentul de stat al S.U.A. a refuzat să facă comentarii, iar la Casa Albă s-a manifestat aceeaşi atitudine de expectativă. Ce se aşteaptă oare? Noi răspunsuri mai limpezi? Noi luări de atitudine mai precise? Dar ce poate fi mai limpede, mai precis decît răspunsurile primului ministru sovietic:

„Guvernul sovietic s-a pronunţat deja în favoarea rezolvării juste, paşnice, a problemei Suezului pe calea tratativelor. Pentru a contribui la o astfel de rezolvare a acestei probleme guvernul sovietic este dispus să ia parte la o conferinţă a şefilor guvernelor Egiptului, Indiei, Franţei, Marii Britanii, S.U.A. şi U.R.S.S.".

Popoarele îşi dau seama că orice hotărîre în privinţa Suezului, luată fără participarea Egiptului, n-ar valora nici măcar cît hîrtia pe care ar fi scrisă. Oare conferinţa de la Londra nu s-a încheiat fără a lua vreo hotărîre consistentă tocmai din pricină că s-a ţinut în absenţa Egiptului şi împotriva acestuia?

Ca întotdeauna în politica sa externă, Uniunea Sovietică porneşte de la principiul imuabil al recunoaşterii drepturilor suverane ale statelor. Oare în politica lor statele occidentale pornesc de la aceleaşi principii?

Se vorbeşte mult în ultimele zile de o „atitudine diferenţiată" în problema Suezului. Este vorba de faptul că, încercînd parcă cu o mînă să tempereze zelul partenerilor anglo-americani, dl. Dulles indică cu cealaltă mînă soluţia care s-a ivit la orizont: trecerea vaselor pe la Capul Bunei Speranţe, pe vechiul drum străbătut de navigatori acum un secol. Adevăratul conţinut al acestei soluţii apare însă limpede abia atunci cînd dl. Dulles se declară de acord să suplinească cheltuielile suplimentare pe care le-ar avea de suportat puterile maritime europene — trimiţîndu-şi vasele să înconjoare Africa — printr-un „ajutor" american. Combinată cu propunerea de a livra Europei eventualele barile de petrol care, din cauza acestui ocol, n-ar putea sosi din Orientul Apropiat cu aceeaşi promptitudine ca pînă acum, propunerea d-lui Dulles a născut, cum era şi firesc, suspiciuni. Popoarele ştiu ce ascund astfel de propuneri binevoitoare ale Departamentului de stat... Unei navigaţii pe la Capul Bunei Speranţe, sprijinită şi controlată de americani, ele preferă o navigaţie liberă, normală prin Canalul de Suez şi este din ce în ce mai limpede că continuarea navigaţiei normale prin Suez depinde nu de guvernul egiptean (poziţia acestuia de a asigura fără discriminări o astfel de navigaţie, este cunoscută), ci tocmai de guvernele occidentale. Aceasta înseamnă că aceste guverne răspund de situaţia care se va crea în urma atitudinii lor în această problemă.

Ultimele telegrame au adus o veste: după ce la început au nesocotit Organizaţia Naţiunilor Unite, Anglia şi Franţa au cerut convocarea Consiliului de Securitate. Care să fie pricina acestei întoarceri cu faţa spre un for internaţional pe care, pînă acum, şi Anglia şi Franţa îl nesocoteau? Ce a determinat guvernele celor două ţări să ceară convocarea Consiliului de Securitate pentru a dezbate problema Canalului de Suez cînd ştiut este că, cuvîntul blocului anticolonialist în această organizaţie mondială se face tot mai simţit lucru de care tocmai au căutat să se ferească pînă acum?

Explicaţia este lesne de aflat în eşecul ultimei conferinţe de la Londra unde au şi răsunat glasuri pentru sesizarea O.N.U. — şi, nu mai puţin, în presiunea tot mai puternică a opiniei publice din Anglia şi Franţa ca şi din toate ţările. Convocarea Consiliului de Securitate este cerută şi de Egipt, a cărui delegaţie la O.N.U. subliniază urgenţa examinării problemei privind „acţiunile împotriva Egiptului din partea anumitor puteri, în special din partea Franţei şi Angliei, acţiuni care reprezintă o ameninţare pentru pacea şi securitatea internaţională şi constituie o serioasă încălcare a Cartei O.N.U.".

Dînd expresie fierbinţei dorinţi pe care opinia publică mondială o manifestă pentru rezolvarea pe calea tratativelor a problemei Suezului, Consiliul Mondial al Păcii, în apelul său recent publicat, avertizează guvernele interesate şi în special cele care iau măsuri în stare să transforme conflictul într-o ciocnire, de eventualele urmări ale unor asemenea măsuri. Dacă tratativele nu vor duce la rezultate pozitive — glăsuieşte apelul — „aceasta nu poate constitui în nici un caz o justificare pentru folosirea forţei, dar va impune necesitatea de a se recurge la contribuţia Organizaţiei Naţiunilor Unite care, prin spiritul Cartei sale, este chemată să aplaneze conflictele care ameninţă pacea".

Consiliul Mondial al Păcii cere tuturor guvernelor să folosească întreaga lor influenţă pentru ca acest conflict să fie rezolvat pe cale paşnică.

Este timpul ca puterile occidentale să tragă concluzii pe marginea desfăşurării evenimentelor. Rezerva adoptată faţă de „Asociaţia beneficiarilor Canalului de Suez" arată clar că popoarele nu vor să scoată castanele din foc pentru alţii. Solidaritatea ţărilor arabe şi a tuturor popoarelor cu cauza Egiptului arată că astăzi principiile dreptăţii reprezintă o uriaşă forţă de care nu se poate să nu se ţină seama.

RADU ŢIULESCU

Incercările crearii aşa zisei „Asociaţii a beneficiarilor Canalului de Suez" constituie un complot piraterese al colonialiştilor împotriva Egiptului.

(Ziarele)

Desen de M. ABRAMOV

Ei se înşeală profund
Uitînd că marea are şi fund

Noi încercări de a activiza S.E.A.T.O.

Acţiunile statelor occidentale desfăşurate după naţionalizarea de către Egipt a Companiei Canalului de Suez au dezvăluit, în toată amploarea ei, politica colonialistă nu numai în Orientul Apropiat şi Mijlociu dar şi în Asia. Aceste acţiuni dau o imagine şi mai clară a ţelurilor blocului militar din Asia de sud-est, creat de statele occidentale — aşa numit S.E.A.T.O.

In timp ce cu ajutorul şi binecuvîntarea Washingtonului se duce, la Londra şi Paris, o politică de intimidare şi de provocare cu privire la Egipt, în aceleaşi capitale se întreprind o serie de măsuri cu privire la activizarea S.E.A.T.O. La începutul lunii septembrie a avut loc la Baghio (Filipine) conferinţa consilierilor militari ai ţărilor participante la această grupare. La această conferinţă tonul a fost dat de amiralul Felix Stamp, comandantul flotei americane din Oceanul Pacific şi de mareşalul aviaţiei Francis Fresens, comandantul suprem al forţelor militare aeriene engleze în Extremul Orient. Gazeta engleză „Times" a apreciat pozitiv rezultatele acestei conferinţe şi leagă aceste rezultate de „începutul unei noi faze de activitate" a S.E.A.T.O.

Dar care sînt oare aceste rezultate care au stîrnit ziarului „Times" un asemenea entuziasm şi în ce constă „noua fază" a activităţii S.E.A.T.O.?

La conferinţa de la Baghio au fost luate hotărîri care atribuie S.E.A.T.O.-ului rolul de armă a statelor occidentale în politica lor colonialistă, politică ce ameninţă pacea şi independenţa popoarelor din Asia de sud-est.

In primul rînd, s-a făcut un nou pas pe calea creării pentru statele participante la S.E.A.T.O. a unui comandament unic militar după modelul N.A.T.O. In capitala Tailandei, la Bangkok, a fost confirmat aşa zisul birou permanent de planificare militară. In al doilea rînd, au fost plănuite pentru lunile apropiate o serie întreagă de manevre militare al căror scop nu urmăreşte decît supunerea forţelor armate ale ţărilor asiatice participante la S.E.A.T.O. — Pakistanul, Tailanda şi Filipinele — comandamentului americano-englez, precum şi intimidarea ţărilor independente din Asia prin demonstrarea forţei militare occidentale. Primele manevre numite „Albatrosul" se vor desfăşura în mările din jurul Iawei şi ale Chinei de sud. Ele vor avea loc între 25 septembrie şi 22 octombrie şi vor participa zeci de nave militare şi port-avioane aparţinînd tuturor ţărilor participante la S.E.A.T.O., în afară de Franţa.

Opinia publică a ţărilor din Asia de sud-est nu se înşeală în aprecierea manifestărilor de activizare a S.E.A.T.O. Ziarul tailandez „La Patrie" arată că viitoarele manevre militare ale ţărilor participante la această grupare sînt îndreptate spre crearea unei încordări în Asia de sud-est. Ziarul indonezian „Harian Rakiat" face legătura între conferinţa militară de la Baghio şi politica de intimidare desfăşurată de statele occidentale în problema Canalului de Suez. Aceste aprecieri sînt întru totul îndreptăţite. Politica colonialiştilor, atît în Orientul Apropiat şi Mijlociu cît şi în Asia de sud-est, este coordonată de unul şi acelaşi centru şi are la bază unul şi acelaşi scop.

Trebuie stăruit în mod deosebit asupra rolului pe care sînt silîţi să-l joace în S.E.A.T.O. membrii făcînd parte din rîndul statelor asiatice. Atît recentele manifestări militare ale S.E.A.T.O. cît şi evenimentele legate de problema Canalului de Suez fac ca cercurile cele mai largi ale opiniei publice din Pakistan, din Tailanda şi din Filipine să tragă concluzia că, în cadrul grupărilor militare înjghebate de statele occidentale, ţările lor nu sînt în stare să meargă pe o linie independentă şi sînt nevoite să se tîrască în coada diplomaţiei occidentale. Judecînd după comentariile presei pakistaneze, opinia publică îşi face în Pakistan, de pildă, o imagine tot mai clară asupra dependenţei acestei ţări faţă de S.E.A.T.O. şi de pactul de la Bagdad, ceea ce ameninţă solidaritatea Pakistanului cu celelalte state ale Asiei şi Africei în lupta împotriva rămăşiţelor colonialismului.

In ţările Asiei atrase în grupările militare se întăresc necontenit forţele care cer să se realizeze, în practică, principiile conferinţei de la Bandung.

Pe pămînturile odinioară neroditoare

— Insemnările unui ziarist englez —

Ogoare nemărginite — iată una dintre cele mai puternice impresii ale vizitei mele pe pămînturile desţelenite din regiunea Kustanai.

In timpul acestei călătorii, multe lucruri au fost — pentru mine, firească — uimitoare. Intr-un sovhoz am văzut, de pildă, ateliere care ar fi putut fi numite mai degrabă o mică uzină. Directorul mi-a spus, în treacăt, că întreţine legătura cu ajutorii săi prin radio. Un alt sovhoz editează un cotidian, avînd o tipografie proprie, iar al treilea are o fabrică de cărămidă şi o carieră de piatră.

Veţi spune poate că nu e nimic nou sau neobişnuit în aceasta. Pentru dvs. aceasta-i posibil, dar pentru englezi, şi mai ales pentru unul care nu se prea pricepe în de-ale agriculturii, sînt aci motive de uimire. La noi în patrie nu ne-am obişnuit cu proporţii atît de uriaşe.

Cînd am călătorit pe şoselele înfierbîntate cu o maşină adaptată acestor locuri, care luneca printre norii de praf, mi-am adus aminte de o altă călătorie.

Aceasta s-a întîmplat cu trei luni în urmă. Am plecat de la Londra la Chester. Era cale lungă de 200 de mile şi ea trecea printr-una din cele mai tipice regiuni agricole ale Angliei. Ogoare minuscule, împrejmuite...

Trebuie să recunosc că în Kustanai nici n-am putut stabili unde începe un ogor şi unde se termină altul. Şi nu numai eu...

Un grup de tineri unguri care a sosit în sovhozul „Urnek", a lucrat şi pentru un sovhoz vecin, nimerind din greşeală pe pămîntul său.

Anglia este o ţară veche, şi nu prea mare. Kazahstanul este tînăr şi uriaş. Numai regiunea Kustanai ar putea cuprinde întreaga Anglie şi ar mai rămîne loc şi pentru Belgia şi Israel.

Odată, în plină noapte, am străbătut stepa printr-o mare de grîu ce se legăna. Pe fondul cerului albastru, brăzdat cu dungi roşii, se desprindeau, aidoma unor dinozauri, siluetele combinelor. Ele lucrau chiar şi noaptea pe ogoarele ce se întindeau pînă la orizont.

Nu odată am fost martorul multor fapte de neînchipuit. Dar, călătorind prin pămînturile desţelenite, am văzut o adevărată minune: creştea grîul pe pămînturi unde el nu crescuse niciodată şi, după cum spuneau unii, nici n-ar fi putut creşte. Am văzut cum lua naştere o viaţă nouă pe un pămînt înainte vreme pustiu.

De cînd am sosit în Uniunea Sovietică am fost uimit adesea de predilecţia tineretului sovietic spre romantism, de înţelegerea lui pentru îndatoririle sociale, de setea lui de cunoştinţe. După cum m-am putut încredinţa, acestea constituie trăsăturile principale ale caracterului tinerilor sovietici, care răspund la chemarea Partidului Comunist şi a guvernului sovietic de a valorifica în răsăritul ţării noi pămînturi.

In sovhozul cerealier „Pavlovsk", aşezat la 50 de kilometri de Kustanai, am întîlnit un tînăr înalt, ars de soare. Stanislav Polianiţa a sosit din Ucraina apuseană, împreună cu alţi desţelenitori. El ne-a vorbit despre greutăţile pe care a trebuit să le întîmpine aci.

In primele luni, muncitorii locuiau în barăci. Paralel cu munca de valorificare a pămînturilor, ei construiau case de locuit. Au muncit pe vreme aspră. Am aflat că majoritatea lor n-au lucrat — pînă acum, niciodată, pe ogoare. Multe fete trebuiau să depună, pentru prima oară, o muncă fizică. Şi iată cum, acolo unde cu un an în urmă se întindea nemărginita stepă, au fost construite astăzi nu numai case de locuit şi construcţii ale sovhozurilor, ci şi un magazin, un club, o cantină şi chiar şi o brutărie proprie.

Un tablou asemănător am observat în sovhozul „Urnek".

Mi s-a spus că în limba cazahă „urnek" înseamnă „înflorire". Şi, într-adevăr, baza înfloririi a fost creată aci în mai 1954, de către 76 de tineri din Moscova.

Astăzi sînt aci case de locuit, magazine, băi, şcoli, o cantină, spitale, un club spaţios — toate acestea create de mîinile tinerilor patrioţi.

Desţelenitorii au dobîndit aci o calificare devenind tractorişti, combineri, dulgheri, zidari. In prezent, mi s-a spus, sarcina este ca fiecare să-şi însuşească cel puţin trei profesii.

Pretutindeni mi-am putut da seama de setea de cunoştinţe a tinerilor sovietici. Mi-a plăcut nespus de mult că Stanislav Polianiţa, enumerînd sarcinile ce stau în faţa desţelenitorilor, mi-a spus că cea de a doua sarcină, după cea principală, care este strîngerea recoltei, o constituie organizarea de şcoli.

Am fost plăcut impresionat că, într-una din aşezări, o fată tînără, zveltă, cu părul negru, mi s-a adresat într-o engleză corectă. Era Tania Orlova, care a studiat limba engleză la Iaroslavl. In prezent, ea este învăţătoare într-o şcoală sătească.

Deşi în viaţa desţelenitorilor este ceva romantic, totuşi ei privesc practic toate problemele. Nu cred că noii mei prieteni au timp pentru un romantism desuet.

Mulţi dintre cei sosiţi s-au căsătorit. Au apărut copii. Stanislav, de pildă, a întîlnit aci pe Zina, care a devenit soţia lui. Acum ei au un fiu — Oleg.

Eu cred că Zoia Pasharova, în vîrstă de 23 de ani, fostă muncitoare la o fabrică textilă din Alma-Ata, şi în prezent combiner, a exprimat părerea majorităţii cînd mi-a spus: „Nu mă voi întoarce niciodată — am sosit aci pentru totdeauna".

Ceea ce am văzut m-a convins că tinerii sovietici, credincioşi tradiţiilor părinţilor lor care au repurtat victoria asupra duşmanilor puterii sovietice în perioada războiului civil şi care au creat puterea economică a Uniunii Sovietice îşi vor îndeplini cu cinste datoria faţă de patrie.

DENNIS OGDEN
corespondentul revistei engleze „Challenge" la Moscova

(Din „Komsomolskaia Pravda")

(urmare din pag. I-a)

R I G A

te a Balticii care, datorită bogăţiilor ei, nu întîrzie să devină mărul discordiei între puternicul ordin livonian al cavalerilor catolici şi episcopul de Riga. In 1561 însă, aşa cum aţi învăţat, Riga devine oraş liber ca multe alte oraşe din apus şi răsărit.

In veacurile XV şi XVI Riga continuă să înflorească — continuă Ivan Sergheevici. Meseriile şi comerţul se aflau în plină dezvoltare cînd Riga e cotropită de suedezi. Peste oraş se aşterne o perioadă de întuneric şi asuprire care ia sfîrşit abia către începutul celui de-al XVIII-lea veac, cînd Petru cel Mare deschide Rusiei ieşire la Baltica. Negustorii nemţi îşi pierd privilegiile şi, cu trecerea timpului, vechile relaţii feudale încep să se destrame. Legăturile cu Rusia, pe lîngă prosperitatea economică şi culturală, bineînţeles pentru clasele avute, duc şi la apariţia proletariatului leton. In 1890 Riga era al treilea mare oraş industrial al Rusiei, după Moscova şi Petersburg. In 1900, la Riga soseşte Lenin, care lupta pentru înfiinţarea partidului. Mişcarea revoluţionară creşte...

O clipă privirile lui Ivan Sergheevici se opriră emoţionate undeva departe, deasupra orizontului. Lupta revoluţionară a clasei muncitoare era tema sa preferată şi această dragoste ne-o insuflase şi nouă.

— Apoi, a venit 1917. Proletariatul leton a fost la înălţime atunci, dar naţionaliştii burghezi îl trădează şi nu pentru ultima oară. In 1941, ei deschid fasciştilor porţile ţării. In 1944 în fine, Riga e eliberată definitiv de către armatele sovietice.

Mai avem o jumătate de oră de zbor. Furaţi de povestire, şi noi şi ceilalţi pasageri nu avusesem timp să observăm ce distanţă înghiţise pasărea de oţel.

Şi, deodată, din piepturile noastre izbucnesc exclamaţii: prin ferestrele avionului încep să se zărească primele clădiri, primele monumente ale Rigăi. Din coşurile marilor uzine, dîre subţiri de fum urcă drepte, liniştite, spre seninul albăstrui al cerului. Totul ne apare învesmîntat în belşugul verde al parcurilor şi grădinilor. O panglică argintie şerpuie tăind oraşul în două: este Daugava. In depărtare, luîndu-se la întrecere cu cupolele turlelor, întinsă ca o oglindă fără sfîrşit, străluceşte marea.

Iată-ne deci la Riga. Grăbiţi ne-am lăsat bagajele la hotelul unde ne anunţasem sosirea şi am plecat să colindăm oraşul.

Riga, ca mai toate oraşele baltice, este împărţită în două: oraşul vechi şi oraşul nou. Ne-am hotărît, în dimineaţa însorită, să mergem să vizităm întîi vechea Rigă, oraşul medieval. Ştiam că acolo se mai păstrează încă monumentele vechi de artă, străzile înguste, portalurile gotice, cîte şi cîte amintiri ale trecutului străvechiului oraş.

Am ajuns după ce am trecut Daugava. De la primele clădiri, aş putea spune, ne-a întîmpinat evul mediu, nu însă sumbru aşa cum îl descriu istoricii, ci vesel, surîzător. Veacul nostru şi-a lăsat şi aici amprentele. Pe străzi, totuşi mişcare puţină.

— E şi normal să fie aşa — ne lămureşte Ivan Sergheevici — majoritatea celor peste 400.000 de locuitori ai oraşului trăiesc în cealaltă parte. Aici o să întîlnim o populaţie cu totul specifică, personalul muzeelor, îngrijitorii monumentelor de care, veţi vedea, oraşul nu duce lipsă. Muncitorii sau funcţionarii care locuiesc aici se află acum în cealaltă parte a oraşului, în uzine şi fabrici, în port, în marile instituţii.

O arătare fugară însufleţi totuşi pentru o clipă priveliştea: un băieţel bălai de vreo 6—7 anişori trecu în goană pe o bicicletă pitică. Dacă n-am putut vedea oamenii prezentului — glumi unul din noi — avem cel puţin prilejul să vedem un exemplar al viitorului!

Am colindat străzile înguste şi întortocheate ale vechii Rigi pînă la amiază. Clădirile pitoreşti, construite în variate stiluri şi înghesuite unele într-altele, printre care de-abia poate răzbi cîte un colţ de cer, impresionează pur şi simplu. Semeţia lor severă, totuşi de o nespusă frumuseţe, trezeşte pe lîngă sentimentul de încîntare pe cel de respect pentru iscusinţa omului. Am vizitat vestitele biserici din secolul al XIII-lea, turnul în care pe vremuri locuitorii ţineau depozitat praful de puşcă, fosta casă de comerţ a lui Dannenştein, construită în stil baroc la sfîrşitul veacului al XVII-lea.

Ne-am întors în noua Rigă spre prînz, copleşiţi de impresiile trecutului. Curînd însă am fost cuprinşi de tumultul clocotitor, plin de viaţă, al oraşului şi abia în liniştea serii ne-am putut reaminti în discuţii înflăcărate imaginea vechii Rigi, mărturie a gloriosului trecut al poporului leton.

La prînz, după o scurtă pauză, coborîm în oraşul nou pe care, din păcate, nu l-am putut vedea în întregime. Am vizitat însă cele mai frumoase raioane, dintre care cel mai mare este, bineînţeles, raionul portuar.

Puterea Sovietică a făcut multe în Riga. Bulevardul care poartă numele lui Lenin, învesmîntat în verdeaţă ca mai toate străzile Rigăi, ne-a readus la realitatea cu care eram obişnuiţi.

Străzile largi, clădirile înalte cu cîte 5—6 etaje, mulţimea veselă şi grăbită, amintesc de oraşul pe care nu de mult îl părăsisem. Locuitorii Rigăi, oameni blonzi cu ochii albaştri, plini de energie, au dobîndit nenumărate succese pe tărîm economic şi cultural în cei 12 ani de la eliberarea oraşului lor.

Cele 6 etaje ale marelui magazin universal cu coloane romanice la colţuri, marele Stadion Daugava, Universitatea de stat, opera, Casa colhoznicului sînt numai cîteva din realizările muncii constructive a acestui popor. Şi cîte altele n-ar fi fost de văzut în Riga nouă dacă am fi avut timp: cele 7 institute de învăţămînt superior în care studiază 12.000 de studenţi, Academia de Ştiinţe clădită în 1946, cele 7 teatre şi 24 cinematografe, Muzeul Central Istoric, centrul de televiziune, nenumăratele şcoli, spitale, biblioteci... Numai dacă ne-am gîndi că în Riga apar zilnic 25 de ziare şi abia ne-am putea da seama de bogata viaţă culturală care clocoteşte în acest mare oraş.

Spre sfîrşitul după amiezii am vizitat Riga industrială. Industria prelucrătoare de metal şi lemn cea chimică, cea uşoară, industria de aparate electrice constituie numai o mică parte din realizările în acest domeniu ale oamenilor muncii din frumosul oraş de pe tărmul Balticei. Iată şi sobrele dar elegantele clădiri ale marii uzini electrice V.E.F.: un corp central uriaş şi alte cîteva laterale aşezate în pătrat, cu un frumos scuar în mijloc, împodobit cu o fîntînă arteziană. Iată şi cîteva din produsele uzinei, pe care le-am admirat chiar pe benzile rulante: aparate telefonice, centrale telefonice, aparate de radio, lămpi de radio.

Ne-a părut rău că n-am putut vedea şi hidrocentrala de la Kegumsk, de pe Daugava, care aprovizionează întreg oraşul cu electricitate. Ni se spusese că, în ceea ce priveşte tehnica construcţiei, e o adevărată operă de artă.

Pe seară am vizitat portul care, reconstruit şi mărit după război, ne întîmpină cu adierea răcoroasă a brizei marine, cu luminile feerice, multicolore, ale instalaţiilor portuare şi navelor de mare tonaj ancorate la dane.

Ne rezervăm cîteva clipe pentru o scurtă plimbare pe cheiul „Komsomolsk", străjuit de clădiri înalte, locul preferat de plimbare al locuitorilor Rigăi, după care vizităm Parcul central de cultură şi odihnă al oraşului. La spectacolul teatrului de vară din parc, admirăm şi aplaudăm entuziaşti ritmul viu, pitorescul costumelor echipei de dansuri populare, care tocmai dădea o reprezentaţie.

Dar timpul trece repede şi noi sîntem grăbiţi.

După o oră ne aflam în trenul care ne poartă spre etapa următoare, Vilnius, capitala Lituaniei.

MATEI TRAIAN

Septembrie 1956.

„VEAC NOU" organ al Consiliului General A.R.L.U.S. Apare săptămînal. Redacţia şi administraţia: strada Ion Ghica 5—7. Telefon 3.03.10. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin" Piaţa Scînteii, Bucureşti.
ABONAMENTE: pe 3 luni, 3 lei; pe 6 luni, 6 lei; pe un an, 12 lei. Abonamentele se fac la toate oficiile poştale, prin factorii poştali şi difuzorii voluntari din întreprinderi şi instituţii. STAS — 3452 — 52